

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.
Pe un jum. . 14 .
Pe o lună . 2.40 .
Numărul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA
Strada Deák Ferenc Nr. 20
INSERȚIUNILE
se primesc la administrație.
Mulțumite publice și Loc
deschis costă fiecare șir
20 fileră.
Manuscrise nu se inapo-
lază.

Cum s'ar putea asigura viitorul școlii românești din Ungaria.

De Un dascăl din Ardeal.

III.

După ce am făcut constatarea că comitetul național ar fi putut găsi mijloacele pentru salvarea în mare parte a școlilor, dacă ar fi înțeles gravitatea problemei, trebuie să mai amintim și celelalte mijloace, cari pot veni în ajutorul marelui chestiuni școlare.

Pe lângă mai fiecare parohie avem câte un „fond cultural” care se alimentează din contribuțiile slujbașilor bisericii. Las că nu contribuie decât foarte puțin la aceste fonduri din cari se dau ajutoare școlilor sărace. Fapta fără păreche a dlui Vasile Stroescu îi însufletește însă pe foarte puțini, deși d. Stroescu, după cum a arătat în mai multe scrisori ale sale, a făcut cunoscutele danii în scopul de a determina pe oamenii noștri cu avere să jertfească pe altarul dela care se vor împărtași nepoții și strănepoții lor. *Intellectualii noștri contribuiesc grozav de puțin la aceste fonduri.* Aceasta e și ea o dovadă cât de periculoasă e pentru noi politica în sensul pe care i l'au dat „fruntașii din țară”; fruntașii se ocupă numai de politică, — cultura e pentru poeți și pentru scriitori! Intellectul nostru, lipsit de o bună educație religioasă și națională e un „european” care consideră cultura străină de superioară bieteii noastre culturale începătoare. Comitetul național, care se tot scuză că nu poate face „organizarea” atât de mult accentuată, ar fi putut să-i organizeze măcar pe intelectuali spre scopuri culturale. Altfel, Biserica cu greu fi poate ținea la sine pe acești oameni, cari dispun adesea, de averi considerabile. Ce frumos i-ar fi stat comitetului nostru național să fi înființat și el un „fond cultural” cu menirea de a ajuta din el școlile! Fondul acesta ar fi prosperat fără doar și poate, cunoscând isoarele bogate din cari se adapă, și pentru trebuințele mici chiar, areopagul nostru politic. Apelul pe care l'ar fi lansat și susținut ani de-arândul comitetul în „Românul” d. e. ar fi produs roade neîndoielnice. Priviți d. e. cât face un singur om, P. S. episcop dela Caransebeș, care de aproape un an de zile agită, într-o foaie pe care n'o cetește mai nimeni nici la noi, necum în România, chestia seminarului de acolo, pe seama căruia a strâns peste a sută de mii de coroane! Ce ar fi fost oare dacă d. e. comitetul ar fi înființat — „Românul” în scopul hotărât de a milita cu toate puterile pentru chestiunea școlară? Ce ar fi fost oare dacă comitetul ar fi văzut în peierea școlilor noastre o mai mare primejdie, decât în „tradarea Tribunei” și în poezia lui Goga și ar fi um-

plut încăpătoarele coloane ale „autorizativului” cu agitarea chestiei școlare? Se teme poate că atunci n'ar fi fost destul de „interesant” și n'ar fi făcut „politică?”

Sau n'ar fi oare și astăzi lucru mai cuminte dacă comitetul, în locul sarbedei foi umoristice pe care o dă ca adaus la „Poporul Român”, ar agita, cel puțin acum, marea problemă școlară printre țărani cărora mai tare le arde de cultură, decât de glumele nesărate ale cutărui redactoraș necăjit. Oare nu s'ar însufleți pentru școală țărănimea noastră dacă ar ceti în fiecare săptămână câteceva despre influența școlii străine, despre însemnătatea școlii românești, despre mijloacele de a o susține și aceasta tocmai în organul conducătorilor? Oare de aceea avem comitet național ca să aibă cine-i da popoului prilej de râs și de satiră?

Iată deci că după cum am văzut din articolul precedent, comitetul ar fi putut găsi mijloace directe pentru asigurarea școlilor și că, prin o organizare a intelectualilor noștri ar fi putut trezi un mai intensiv interes față de școală și un mai puternic sentiment de jertfă, precum și aceea că prin presa lui autorizată (fără ghilemele) ar fi putut face din chestia școlară cea mai actuală și gravă chestiune pentru toată suflarea românească de pretutindena. Urmarea ar fi fost mijloace materiale suficiente pentru asigurarea cetățuilor noastre culturale de pe sate.

Dar să mai vedem și alte căi.

La 1907 începuse o colecție de bani pentru școlile noastre d. C. Mille directorul „Adevărului” din București. D. Mille — care, fie zis între noi, a fost condus mai mult de alte sentimente, decât de cel strict național, — a strâns câteva mii de lei, pe cari i-a trimis „dincoace”. Nimeni nu i-a oprit la graniță după cum n'ar fi oprit nici alți lei, din altă parte. Dacă vrea cineva să dea, cine-l poate opri? Și cine-l poate opri pe cineva să primească un dar de undeva?

Apelul pe care-l face acum „Românul din Ardeal” la oamenii cu stare din România e foarte just și deși d. Iorga zice că aceștia nu prea aud ce ar trebui să audă, glasul dlui Iorga ar putea avea un răsunet mare și ar putea deschide nu numai inimile mari ci și pungi largi. D. Iorga a făcut multe și mari lucruri pentru noi Români din țara asta și dsa, suntem convinși că dacă l'am ruga ca, cu toată ocupația multă a sale, să ne vie în ajutor cu cuvântul său, ni-ar veni.

Il rugăm și noi din tot sufletul.

Dacă presa din țară ar fi mai națională ea ni-ar putea ajuta enorm de mult. Și dacă dintre mulții „Ardeleni” și „Ungureni” așezați dincolo s'ar găsi câțiva oameni de inițiativă cari să interpreteze colecte, aceste ar putea avea rezultate cu totul satisfăcătoare.

Se înțelege că și noi, toți, mici și mari trebuie să căutăm resursa până ni-se mai îngăduie încă.

Tocmai acum se publică prin ziare bilanțurile băncilor noastre. Din ele vedem cât de multe și de mari câștiguri realizează toate băncile — și în același timp vedem și aceea că din ele în afară de acționari și de funcționari, foarte puțini se înfruptă. *Băncile noastre, dau, în general extraordinar de puțin pentru școli.* Ele adaogă an de an sume tot mai mari la fondurile de rezervă, uitând că cel mai mare și mai sigur fond de rezervă al unui popor e totuși forța lui morală și cultura lui, iar nu banii lui! Li-s'au adus și în alte rânduri învinuire băncilor pe tema aceasta și li-se vor mai aduce și de aici încolo — până va mai exista motivul de mai sus.

În afară de băncile noastre proprii zise pot și alocurea și fac foarte mult pentru școală însoțirile Reiffeisen. E o adevărată minune cât pot face aceste instituții modeste pentru școlile din singurătice sate. Ele ar trebui să se înființeze în toate satele cu școală amenințată. Am putea zice că, între anumite împrejurări, o astfel de bancă poate susține singură o școală populară.

Și cu toate acestea mai rămâne încă mult de făcut și pentru intelectualii dela sate. Dela idealismul lor și dela dorul lor de muncă atârnă, în cele mai multe cazuri soarta școlii. Dacă aceștia îi vor ști face pe oameni să înțeleagă adevăratul rost al școlii, ei le vor deschide nu numai inimile ci și pungile pentru aceasta.

E o chestie de inimă chestia școlii noastre și cu drept cuvânt s'ar putea zice: *Înimă, mărită nație românească, inimă, — și toate celelalte se vor adăoga țic.*

Goană împotriva bisericilor noastre.

Citim în numărul de azi al ziarului *Alkotmány*, organul partidului popular unguresc, oă ministrul de culte și instrucțiune, contele Ioan Zichy l'a invitat pe Ex. Sa mitropolitul Dr. Victor Mihali, ca în viitor în șematismul arhidiecezei gr-cat. române să se tipărească numirile ungurești ale lo-

calităților, iar nu numirile românești cum s'a făcut în trecut.

Suntem în adevăr curioși dacă se va găsi cineva să apere pe față drepturile firești ale limbei noastre și drepturile legale ale bisericești noastre unite!

În „Budapesti Hirlap” citim de altă parte, că la intervenția ministrului de externe, — a panmaghiaronului conte Aehrenthal, firește — și cu învoirea „arhipăstorilor diecezelor interesate”, scaunul papal a înscutinat înființarea episcopiei ungurești gr.-catolice. Am arătat într'un recent articol care este primejdia națională ce se ridică în fața noastră în chipul acestei episcopii și promitem a ne mai ocupa cu ea într'un număr apropiat. Credem însă, că organele publicistice ale bisericii noastre unite nu vor întârzia să lămurească deplin această chestiune de însemnătate istorică pentru noi, cu atât mai mult, cu cât între „arhipăstorii diecezelor interesate” trebuie să fie înțeleși și arhipăstorii noștri dela Oradea-mare, Blaj și Gherla, după ce numita episcopie — după cum am arătat în menționatul nostru articol — va încorpora un mare număr de parohii de sub păstoria acestor capi bisericești ai noștri.

Moștenitorul de tron la marele duce Andrei.
Din Viena se anunță: Arhiducele Francisc Ferdinand s'a dus Miercuri dimineața în uniforma regimentului său rusesc la ambasada Rusiei spre a face o vizită marelui duce Andrei.

La amiază a avut loc la arhiducele Francisc Ferdinand un dejun în onoarea marelui duce Andrei la care au luat parte arhiducesa Maria Tereza, ambasadorul Rusiei cu personalul ambasadei, marele duce cu suita și fostul ambasador Berchtold.

Tricolorul la balul de ieri din Arad.
„Românul” de azi spune minciuna, că la splendidul bal de aseară, organizat de „Reuniunea femeilor”, ofițerul de poliție ar fi intervenit cerind „depunerea” brinelor tricolore și „nu s'a opus rezistența cunoscută din partea celor în drept”.

Cronica teatrală.

— „Maica cea tânără” de d. Emil Isac. —

D. Alexandrescu-Dorna în cronicile sale teatrale pe cari le publică în ziarul „Universul” cu drept cuvânt a constatat odată: că publicul nostru e învățat să meargă la teatru cu două scopuri: sau să râdă, sau să plângă.

Eu, drept să spun, când am mers la piesa dlui Emil Isac, n'aveam nici unul din scopurile acestea, afară de unul aparte de cele arătate de d. Alexandrescu-Dorna: anume de a-mi depărta ideile pe care mi-o făcuseră de d. Emil Isac, cunoscându-l prin diferite reviste, ideile care se rezuma la aceea, că dsa e cel mai decadent dintre decadenti, cel mai decadent dintre simbolisti. Din tot scrisul dsale n'ai ce culege, după cum n'ai ce culege din nimic ce se scrie în această direcțiune de sub conducerea dlui Ovid Densusianu. Îți face impresia pleiada aceasta de purtători ai condeiului, cu o poiană de eiului, cari înzadar înfloresc, înzadar se ădă florii, căci cel ce vrea să culegă o floare va fi întâmpinat dela distanță sau într'alt caz, chiar de-ar suferi și aceasta, nu va găsi în petalele florii nici o aromă nimic...

Acelaș lucru din scrisul dlui Emil Isac: o bălăbănare a frazei, o neîncetată cântare a unui drum, o continuă alergare, dar după ce? — nu întreba căci n'are ce-ți răspunde.

„Noua Revistă Română” ne-a spus odată că acest domn e poet, prozator, liric, epic dramatic melodramatic etc. etc.

Toate genurile acestea literare credem că

Adevărul e, că ofițerul de poliție l'a invitat în mod amical pe d. Vasile Arjoca, unul din organizatorii balului, să intervieve pe lângă două domnișoare rugându-le să-și descingă brinele treicolore. D. Arjoca i-a dat însă ofițerului neorientat lămurirea că brinele fac parte întregitoare din costume, după care lămurire ofițerul a renunțat la intenția sa. Incidentul a rămas neobservat și n'a tulburat întru nimic frumoasa armonie românească a balului.

Dulăul clântănit al lui Goldiș facă-și însă datoria înainte. Publicul mare știe că: *naturam expellas furca, tamen usque recurret.*

Prioritatea votului universal.

Arad, 9 Februarie.

În jurul tratativelor contelui Khuen-Héderváry începe să se facă lumină. Pentru a desminti, în mod plauzabil, zvonurile despre o eventuală demisie a guvernului — presa guvernamentală desvelește acum taina tratativelor vieneze.

Astfel „P. Lloyd” spune că în Viena, cei doi șefi de cabinet au discutat cererile opoziției, dintre cari, însă, chiar cele mai însemnate nu vor putea fi admise. De aici nu urmează, însă, că din această cauză contele Khuen-Héderváry ar fi nevoit să-și dea demisia. Contele Khuen-Héderváry nu s'a identificat cu cererile opoziției, ci a luat cunoștință despre ele numai pentru a le comunica Maj. Sale. Contele Khuen încearcă numai o rezolvire mai netedă a reformelor militare, de cari e legată soarta guvernului.

Din aceste desveliri se explică pe deplin rostul tratativelor și audiențelor repetite. Contele Khuen-Héderváry este numai un mijlocător între opoziție și Coroană. De aceea s'a întors contele Khuen la Budapesta pentru a urma consfătuiri cu șefii opoziției și a le comunica hotărârile ceru-

rilor din Viena, și de aceea se va întoarce la Viena pentru a raporta Maj. Sale despre hotărârile opoziției.

Deodată cu aceste lămuriri, un alt ziar, „Neue Fr. Presse” din Viena, aduce știră că în cazul când tratativele de acum nu s'ar sfârși cu rezultatul dorit, se vor începe tratative nouă pe baza reformei electorale și că nu este exclusă posibilitatea ca guvernul să admită prioritatea reformei electorale — cerută de justhiști.

Despre noua situație raportăm în cele următoare:

Prioritatea reformei electorale.

„N. Fr. Presse” este informat că în cursul celor două audiențe pe cari le-a avut contele Khuen-Héderváry la Maj. Sa, s'a adus în discuție și reforma electorală.

Vederile contelui Khuen-Héderváry se apropie, în principiu, de vederile partidului justhișt în chestia reformei electorale. Asupra divergențelor neînsemnate s'ar putea ajunge ușor la înțelegere. Proiectul despre reforma electorală nu poate fi prezentat Camerei înainte de toamna acestui an, deodată cu bugetul. În primăvara anului 1913 reformele ar putea fi votate și mai târziu în primăvara anului 1915 s'ar putea face primele alegeri pe baza noii legi.

Dacă tratativele în chestiile militare ar rămânea zadarnice și discuția reformelor militare s'ar întinde prea mult, nu este cu neputință ca guvernul să admită cererea justhiștilor de-a se lua în discuție imediat reforma electorală.

Guvernul, firește, a grăbit să desmintească partea din urmă a informațiilor ziarului vienez. Desmintirea aceasta însă nu e luată în serioasă.

Consiliu de miniștri.

Azi, la orele 10, miniștri ungari s'au întrunit la un consiliu, sub președinția contelui Khuen-Héderváry. Consiliul a avut mai mult caracterul unei consfătuiri intime, despre ale cărei desbateri și hotărâri nu s'a dresat proces-verbal.

Contele Khuen-Héderváry a comunicat colegilor săi din cabinet rezultatele tratativelor cu guvernul austriac.

Mâne, contele Khuen-Héderváry se va duce din nou la Viena.

există, dar numai la d. Emil Isac — nu! Și iată-l pe dsa la „Teatrul Național” din București! Piesa dsale se anunțase încă de acum un an prin o mulțime de reviste. Astfel, cu gândul la reclama ce i-se făcuse și cu o călcare peste voința mea, de a-mi face o idee frumoasă de noul autor, — astfel m'am dus la teatru în seara zilei de 23 Ianuarie 1912.

Cortina se ridică... Un colț al unui schit, cu un pridvor din care dai drept într'o grădină, mai bine zis într'o împrejurime cu „ziduri reci și triste” deasupra cărora se ridică clopotul cu toaca mănăstirei — infățișează scena. La eșirea din curtea mănăstirei se vede în fața gangului care scoate pe călător înspre sat, Maica Domnului, sub care arde candela, a cărui lumină se reflectează pe „zidurile reci și triste”, trist bolnăvicioasă. Maica cea tânără la ridicarea cortinei se află lângă zidul schitului, cu capul în pământ, gânditoare. Deodată, pe neașteptate o țărăncă intră prin gangul schitului, cu o donicioară în mână, veselă, pornită pe vorbă.

— Maică, maică — întâmpină aceasta — cum îți vine să stai aici între „zidurile aceste triste și reci” când în sat e veselie, e nuntă, e frumos maică, frumos?... Maica nu răspunde. Țărăncă din nou începe s'o atâte, îndemnându-o să meargă cu ea, acolo unde este viață, acolo unde oamenii trăiesc! Maica cea tânără se cutremură: O! nu, nu, nu se poate; eu sunt fiica lui Christe! O! nu, nu se poate!

— Și ești frumoasă, și ești frumoasă maică; nu-i păcat să-ți petreci zilele aici, în chilia aceasta! — Înzadar sunt ori ce insistări. Departe se aude nunta. Țărăncă, în veselia în care se află,

pomenește de iubire. La întrebarea călugăriței ea explică acest cuvânt prin „suferință.”

— O! de-i suferință, atunci nu știu de-i iubire mai mare la altcineva, decât la mine. De aici, țărăncă poate afla multe. Maica cea tânără îi destăinuiește că pe ea iubirea a adus-o în schitul cu „zidurile reci și triste.” Țărăncă insistă și călugărița îi destăinuiește totul: ea a iubit pe un băiat sărac, Sătu, părinții s'au împorivit și ea a ajuns între „zidurile reci și triste.” În sfârșit află că nunta din sat „unde este viață” e a lui Sătu la care el miresei „tot mereu îi zice: turturica mea.” Acum scena se schimbă: călugărița, insistă ea să meargă la nuntă și nu mai vrea țărăncă. În sfârșit cu chin cu vaiu, pleacă amândouă, a căror grea învoială, înzadar încearcă s'o motiveze autorul, prin a pasiona publicul ca ori și cărui om să-i vină a zice: du-te cu ea, du-te! — căci e așa de firesc!

Ce se întâmplă? Chelăreasa schitului ose să cheme pe maica cea tânără la rugăciune. O caută în sus, o caută în jos, — dar n'o află. Urmează o scenă obositoare, în care și artista obosită, se așază pe o piatră la picioarele Maicei Domnului, cu capul în mâni, scotând câte un cuvânt din când în când. Și stă chelăreasa și stă.

Când colo ce să vezi: țărăncă vine disperată, prinde a zgudui pe chelăreasa, aceasta deabia se deșteaptă și cu glasul răgușit:

— Maică, maică! maică, maică... maica cea tânără, a omorât pe mireasa lui Sătu...

Cortina!...

Ori cine se va întreba: cum s'a putut petrece un astfel de fapt așa de repede? — Să părească schitul așa fără a-și lepăda raa și să plece nebu-

Ce-i cu mandatul dela Sasca?

— O nouă somare. —

Din Oravița primim dela d. Dr. Mihai Grosșian următoarea scrisoare:

Onorată Redacție.

„Românul” nu a voit să publice declarația la somarea dlui Dr. Ilie Grosșianu, apărută în „Românul” și referitoare la cercul Sasca. Fiindcă aici în toate părțile bănuiala despre trădarea numitului cerc ia tot mai mari proporții și eu nu am nici un motiv să sufer și pe mine greutatea ei, rog găzduirea Dvoastră.

La sfatul dlui Dr. Ioan Nedelcu, avocat în Oravița, am plecat în preajma alegerilor dictale din 1910 cu Dsa și cu d. Dr. Petru Cornean la Pesta, ca să intervenim la baronul Duca să ne scape cercul Oravița de Dr. Șeghescu, punându-se Dsa candidatul aici. Când d. Nedelcu, care era bine cunoscut cu d. Duca, ne-a prezentat pe Dr. Cornean și pe mine numitului domn baron, de față era și d. Dr. Val. Branisce din Lugoj. Câteva clipe cât am stat la el, convinsându-l de Oravița, d. baron a declarat că va face ce e posibil. Cu asta ispravă am plecat acasă.

In cursul petrecerii noastre în Pesta, după cum am văzut, domnii Dr. V. Branisce și Dr. Nedelcu au conferat mai permanent cu d. baron Duca. Eu — și cred că și d. Dr. P. Cornea tot așa va zice — am fost numai în suita dlui Nedelcu.

Cu ce înțelegere și cu ce condiții a ajuns d. Duca deputat la Sasca și de ce nu i-s-a pus contracandidat naționalist, s'o povestească dnii: Dr. Val. Branisce și Dr. Nedelcu, precum și baronul Duca și protopretorele din Jam d. Petru Corcan.

Despre pactul din Caransebeș, încheiat de susnumiții domni, și despre condițiile lui cum se vorbește pe aici — eu nu am cunoștință.

Dar se impune datoria bărbătească

na prin mulțime, — aceasta e mai mult decât ori ce! Dar să-și facă omor? Prea se trece cu firea d. Emil Isac. In scris îți va merge să pui orice pe hârtie; dar la teatru nu poți pune orice în ochii mulțimii. Ai aface cu un suflet omenesc, în sală, pe care să-l smulgi din sferele unde plutește și să-l așezi într-unele ori mai religioase, ori mai umanitare, ori mai naționale, ori în sfârșit, să-l așezi în viața în care se află fără a-i schimba ceva din ea, însă în care să se vadă cum este, dela care foarte ușor îi va fi să înțeleagă cum trebuie să fie. Acestea toate se pot face printr'o acțiune bine desfășurată, desfășurare care atârnu dela adâncă motivație.

Dlui Emil Isac îi lipsește și una și alta. Dsa crede că luarea ori-cărui fapt, la întâmplare, pus în dialog, în care să se amintească mereu ce-a zis odată, ca acel „și turturică-i zice” — poate fi un motiv poate fi o piesă.

Un astfel de subiect, ca al dsale, nu se poate așeza și desfășura numai într'un act. O prefacere sufletească cum este cea a călugăritei, nu se poate arăta numai în cinci minute, ținând seamă de împotrivirea dintâi — fie chiar că a aflat că Sătu e în plină petrecere.

dlor Branisce și Nedelcu să facă lumină adevărată în chestia aceasta.

Cu stimă

Dr. Mihai Grosșianu,
advocat.

Scrisori din București.

Unde trebuiesc căutați trădătorii. — Rostul unei campanii. — Pentru d. Dumitrescu-Câmpina. — Agenții unor oameni necinstiți.

București, 25 Ianuarie.

Afară picură streșinile așa de frumos. Muzica stropilor cari cad ritmic, îmi pare preludiul primăverii, care se apropie. Îmi pare preludiul freamăturii de codru inverzit, al doinelor ce vor înfloarea văile, al murmurului de pârâie limpezi. Din timp în timp, tropotele de pe asfaltul străzii intrerup melodia asta blândă și evocatoare de iocane fermecate. Și parcă și-e ciudă pe copitele, cari, cu loviturile lor brutale vin să turbure armonia asta plăcută.

Îmi arunc ochii împrejur. La masa de alături doi domni discută politică. Vorbesc de viitoarele intruniri, de loviturile ce se pregătesc, de declarațiile cutărui personaj cu greutate într'un partid, vorbesc de intențiunile diferitelor grupări de a se alia, sau de a rupe orice legături. O conversație banală, fără de duh, fără nimica interesant. Mai în fund vre-o câțiva actori critică o piesă de teatru căzută, cu toată grija ce s'a pus în montarea ei. Amintesc de stăruințele făcute pentru a se juca. Și trag concluzia că, dacă în lumea politică mai merge, în artă intervenția oricui nu are nici o urmare bună, atunci când talentul lipsește.

Și uite tipul pe care l'am mai auzit de atâtea ori. E ardeleanul, care a reușit să se facă ridicol, repetând zilnic aceleași banale fraze, căutând să convingă pe cei ce se interesau de chestiile dela noi, ca și pe cei ce nu se interesau de chestiile dela rui „Tribunei” în frunte cu Goga sunt trădători de neam.

— Așa, cum îți spun...

Nenorocitul pe care-l pisează e un cinstit arăndaș dela țară, care își freacă mâinile nervos, gândindu-se cum să scape de pacostea ce a dat peste el.

— Bine, dar eu știu că s'a dat cuvântul de ordine să nu se discute chestia ridicată de Vajda. Văd că agenții dvoastră însă strecoară zilnic în

Dacă după teoria simbolistă tot ce se scrie în această direcțiune, ca poezii, nuvele, romane etc., nu se scriu pentru publicul de astăzi ci pentru cel de mai târziu — apoi la teatru nu merge... A! admitem teatrul piesa care s'ar juca la d. D. Densușianu, între dsa, d. Emil Isac, d. Stamatia, etc., puncte, gamete...

Toatruhu trebuie să-i dai ce-ți cere. Dar prea am mers departe: aici nu numai simbolismul din piesă — pe care nu știm unde și cum să-l găsim — face ca „Maica cea tânără” să fie lipsită de ori ce calitate, prin repezițiunea și ințeleala cu care se desfășură o acțiune și un subiect așa de complicat, — dar chiar și lipsa de talent literar a dlui Isac. Un om care a scris și nu știm ce, dar care s'a grăbit a blama întreaga acțiune naționalistă care se desfășoară în numele dlui N. Iorga atât de peste hotară cât și din țară, — să scrie o dramă, de! e cum mult!

De aceea zic, dacă dlui Emil Isac i-a mers cu intortocherea frazoi în proză, — nu-i poate merge la teatru, unde vii să stai cu publicul de vorbă, cerându-i admirație, nu indirect, ci direct.

Radu S. Dragnea.

gazete articole dușmănoase poetului. Dă-mi voie să afirm că aceasta e procedură de pore de căne. Ce însemnează de pildă pețcana, pe care o publică zitaie „Universul”. Cât vă costă reclama asta? In orice caz mult...

Pisălogul tradării sare ca mușcat de șarpe.

— Și dta ești un vânzător!

Pardon. Văzând stăruința cu care alimentați ura între frați, mie mi vine să cred că dvoastră toți sunteți plătiți de guvernul unguresc ca să distrugeți un organ, care prin puterea lui pune bete în roatele șoviniste.

Conversația se ridică la un ton din ce în ce mai vehement. Pisălogul național își ia pălăria și pleacă, urmărit de zimbetele ironice ale celor ce urmăreau conversația asta. Unul observă:

— La dușul ăsta nu se aștepta.

— O să nui primească ei și altele, observă agricultorul, sorbindu-și liniștit cafeaua, mulțumit că scăpat de omul ăsta care-l plictisea prin gesturile, prin vorbele lui, prin logica lui amorală.

Nu știu dacă d. Dumitrescu-Câmpina, directorul ziarului „Universul” are cunoștință de matrapazlăcurile ce se fac la gazeta dsale. Dacă dlui nu știe, îi atragem atențiunea asupra următorului fapt, care nu contribuie la altceva decât la știrbirea prestigiului acestui ziar, recunoscut și iubit până acuma de publicul cetitor tocmai pentru imparțialitatea sa.

Dela lansarea în public a calomniei în contra lui Goga, zilnic vedem în acest ziar minciuni patentate, pentru publicarea cărora domnul care le strecoară, a încasat de sigur bacșisuri grase dela Goldfishelul națiunei române. In „Universul” vedem zilnic reproduse articole criminale din pamfletul goldfishelian, însoțite de comentarii, lucru neobișnuit până acuma. In numărul de azi e reprodus articolul din „Gazeta”, însoțit de o serie de atacuri triviale la adresa dlui Bocu. Procedura aceasta o admite d. Dumitrescu-Câmpina? Nu crede că datoria unui ziar cinstit este de a reproduce și apărările când reproduce acuzațiunile? Admite dsa ca numele bun al ziarului ce-l conduce să se păteze prin exhalatiile tuturor indivizilor de o moralitate dubioasă, de un caracter pervers? In ori ce caz, așteptăm o explicație din partea „Universului”. Are sau nu are de gând să curețe coloanele de buruienile pe cari le cultivă zilnic cutare agent iresponsabil al calomniatorilor fără de obraz? In orice caz să ne arate numele tipului care pripășit în redacție, prin atitudinea lui de măscărici, compromite ziarul.

Dar, existând la spectacolul acesta aranjat de pușlanalele fără de rușine, ne gândim la lipsa de rușine a indivizilor, cari au găsit mijlocul de a duce, indirect o campanie, la care col puțin câtva timp — in urma intervenției dlui Stere — trebuiau să renunțe.

Mascănd ascultarea, becișnicii au închis coloanele murdarului pamflet goldfishelian pentru atacurile în contra lui Goga. Și-au plătit însă gras agenții oa să îmbete lumea cu apă rece prin mijlocirea altor ziare. Nu știu dacă în fața acestor lucruri mai e nevoie de vre-o rezervă, dacă nu trebuie arsă cu fierul roșu și desinfectată cu piatră iadului cărgrena. — poate un mai josnic grad de moralitate decât acela de a declara pe de-o parte că renunți la o campanie, iar pe de altă parte să te servești de indivizi gata să se vândă în orice moment, spre a-ți face mendrele? Nu-i aceasta morala porcului de căne?

In viața noastră națională trebuia să înregistram astfel de manifestări, de cari trebuie să rușinească de rușine ori ce om cu bun simț.

Correspondent.

MOBILE

TARI, LUCRATE CU GUST ȘI IEFTINE
să pot căpăta numai la fabrica de mobile alui

Székely és Réti, Marosvásárhely,
Széchenyi-tér 47

Lucrul solid și prețurile ieftine e cauza că numărul cumpărătorilor nostri zilnic să înmulțesc.

Trusouri complete pentru mirese.

Aranjamente admirabile pentru prânzitoare, dormitoare, saloane și odăi etc.

Mobile englezești cu piele.

Prețuri de tot ieftine.

Oamenilor acreditabili se vând și pe lângă plătire în rate.

În provincie la dorință mergem în persoană și arătăm bogatul nostru catalog ilustrat.

TELEFON Nr. 214.

Ardelenii în presa României.

Un cititor din România ne trimite următoarele rânduri:

Sunt de mai mulți ani cetitorul statornic al *Tribunei* și nu mă pot opri a vă comunica un fapt interesant. Din toată presa bucureșteană, ziarul care, părăsind singur atitudinea de neutralitate, profită de orice prilej de a ataca *Tribuna* și pe *tribuniști*, mai ales pe marele poet d. Octavian Goga, e totemul *Minerva*, ziar condus și scris în partea cea mai mare de ardeleni. În frunte se află dnii *Dr. Ion Scurtu* și inspiratorul său d. *Aurel C. Popovici*. La apariția ei, *Minerva* a fost primită pentru aceea cu simpatie, mai ales de noi ardelenii din țară. Socoteam că ea va căuta să se deosebească de presa jidovită nu numai printr-o notă națională pronunțată (pe care o găsim deoar și în presa jidovită) ci și prin aplicarea riguroasă a principiului național în viața și în coloanele proprii ale ziarului.

Ne-am înșelat însă amarnic. Nu mai vorbese de caracterul stins și incolor al ziarului, de articolele sale de fond insipide și indigeste, lipsite de viață și de culoare, nici de informația tendențioasă pe care o primește din Ardeal, reproducând adesea cele mai arogante minciuni din *Keleti Irtesítő* (zilele trecute scrisese că d. Goga s'a retras dintre colaboratorii *Tribunii*), dar *Minerva* o cu desăvârșire lipsită și de nota antisemită, furtă de care, în România, naționalismul rămâne o frază sunătoare, o etichetă mincinoasă. Mai mult decât asta, *Minerva* care fusese la început menită să înălțare ziarele zise jidovite, s'a dat frumusețea pe brazdă și a început să le imite. Naționalism încoace, naționalism încolo, gologanul, cumpăritorului jidan e tot așa de bun ca și al celui creștin, și a început, întocmai ca și *Adevărul* mult hulit, să gâdile și să lingusească vanitățile și ambițiile poporului lui Israel. Noi bunii cetitori români cari la început am îmbrățișat acest ziar ca pe al nostru, cotim acum zilnic în foaia noastră naționalistă *Minerva* „articole” ca acesta pe care vă rog, onorate dle redactor a-l reproduce în extenso și pe care vă rog, stimați cetitori, să aveți răbdarea de a-l citi până în capăt:

Botoșani, 17. — Eri a avut loc căsătoria dlui I. Chon cu d-șoara Rosa Haimovici. Nuni au fost dna și dl I. Steinberg. Balul a avut loc în sala teatrului israelit. Din asistență notez familiile: Chon, Gebrüder Abramovici, Emil Gross, Iasser, M. Rosner, Keleyser, Smilovici, Rotenberg, Zeilinger, A. Sfar, I. Rotman, Haim, Leibovici, Kirschbrun, Segall, Fleischer, Goldenberg, Foirstein, Katz, Solomon, Iacob Moscovici, I. Sfar, Schvalb, I. Rotenberg, A. Aronovici, I. Haimovici, I. Rotman, D. Smilovici, Weiss, M. Smilovici, Blank, A. Smilovici, etc. etc. Domnișoarele: Ghizela Chon, Ernestina Rozman, Cecilia Cleper, Sabina Zelinger, Rebeca Leibovici, Surorile Heiner, Gusta Iasser, Anuța Haim București, Aurica Haim București, surorile Fairstein, Buți Iasser, Rebeca Smilovici, Ghizela Klein, Ana Segall, Rebeca Leibovici, Pepi Goldenberg, Sali Leibovici, Beti Segall, Neti Herșcovici Brehmești, Ernestina Iasser, Aurica Blicher, Eti Schmilovici, Marița Rotenberg, Ghizela Veinstein, Fili Smilovici, surorile Blank, Ernestina Chon, Clara Sfar, Laneta Hofner, Stina Leibovici, Roza Hofner, Clara Leibovici, Dora Nadler Dorohoi, Laneta Blescher, Clara Binder, Otilia Klein, Tili Eșanu, Tili Chon, Rebeca Sacher, Adela Grumberg, B. Binder, Rebeca Rosentzweig, Toni Rosentzweig, etc. etc. Cavaleri: A. Fisgold București, Samoil Haimovici, F. Bruff, S. Smilovici, M. Sfar, I. Lazarovici, C. Saferman, S. Binder, M. Rotenberg, H. Adler, S. Rotenberg, I. Waintraub, C. Leibovici, A. Aronovici, M. Rappaport, S. Weisberg, D. Ilvici, H. Haimovici, M. Adler, I. Chon, I. Foirstein, I. Blumenfeld, I. Rahmut, L. Adler, B. Binder, S. Erimberg, H. Filtman, B. Selinger, Josef Segall, L. E., I. L. Heimer, M. Strugler, Zeider Eimas, Isidor Grumberg, etc. etc.

Ei, nu-i așa că-i delicios? Nu-i așa că-i îmbățător acest miros nefalsificat de *vusturoi* pe care zilnic îl răspândește în casa mea românească *Leibjurnalul* meu? Imi inchipui însă că, probabil, și dnii Smilovici, cu S și cu Sch, dnii Moscovici și Leibovici, dnii Rosentzweig și Foirstein vor fi trimbițând din nașul lor coroiat, dimpreună cu grațioasele lor doamne Rebeci și domnișoare Clare și Cecilii, când vor fi siliți și silite să cetească în *Leibjurnalul* lor, care-i tot *Minerva*, câte o listă de numele de *goimi* afurisiți. Căci noi și ei, românii ardeleni și „evreii” di pi Botoșani, suntem

cetitorii ziarului care între noi nu face deosebire, toții fiind „români” pentru el. Numai când e vorba de Vaida sau de Goga, de Aurel C. Popovici sau de Ilarie Chendi, o, atunci e altă chestie, atunci da, *Minerva* nu și mai poate infrina adâncă-i dragoste de neam, naționalismul său radical. Atunci se face deosebire și ea țipă cât o ia gura: *Tradare, tradare, s'a spart solidaritatea!* Probabil solidaritatea aceea largă care o unește prin atâtea legături cu... dnii Fairstein, Abramovici și Smilovici, acești „rumuni” mai buni ca Goga și Chendi...
Un ardelen.

Trădătorii noștri..

Suceava, 7 Februarie.

În articolul meu trecut*) am zis că numai delo acei puțini, cari s'au adăpat la izvorul culturii românești, cari acum însă stau desgustați de-o parte, că numai dela aceia ne poate veni o îndreptare spre mai bine.

Căci ceilalți sunt încurcați în mrejele culturii evreo-nemțești, de care nu pot să scape. Nu cultura nemțească reprezentată prin unii din cei mai mari scriitori ai lumii, ci cultura — să-i zicem cultură — pe care o reprezintă ziare ca „Bukowiner Post”. „Allgemeine Zeitung”, *aceasta* e cultura, ce-o posedă fericitul nostru intelectual. Ea l'a făcut să creadă, că cea mai bună literatură nemțească, o află în foiletoanele ziarelor din Cernăuți, că Francozii sunt un popor ușuratec, care nu poate să steie un ceas serios, că Italienii sunt niște leneși „lazaroni” din Neapole și că Românii din regat, ce să fie? — barbari, sau cel puțin Orientali înaripați!

Idealul nostru intelectual, așa după amiază, când nu e ocupat în oficiu, resfoiește câte-o foaie ca „Bukowiner Post” sau un volum nou apărut din „Bibliothek der Unterhaltung und des Vlassesens”, apoi adoarme... la oficiu — acasă... la casină: aceeași viață monotonă până în mormântul uitat, spre care nu se îndreaptă niciodată amintirea recunoscătoare a unui popor. A fost și el odată tînăr; atunci cetea și câte ceva românește, dar acum? „Alea-s pentru copiii”, cari învață românește de obicei nu dela părinți, ci dela servitorimea care de obicei e românească, în lipsa altora mai „ieftini”.

Aceasta e educația națională a iubitelui nostru intelectual. A cui e vina nu știu! Cred însă că societățile studentești, dar mai ales ziarele noastre, în loc să se insulte reciproc ar face bine să combată și să nimicască pe acest mare dușman al nostru: cultura evreo-nemțească reprezentată prin ziarele evreiești din Cernăuți!

Sunt în deobște cunoscute luptele ce le ducem contra Rutenilor în satele mixte. Am învins în multe părți — nu prin stăruința „stălpilor” noștri — ci prin munca puținilor preoți și învățători. La recensământ am recăstigat multe mii de suflete de Români, așa că noi am sporit cu 90.000 de suflete, pe când Rutenii, cu toate eforturile lor și ale guvernului abia cu 7000: aceasta ne arată cum se făcea mai înainte recensământul populației la noi. Ne-am convins că dacă-i opunem cultura și străduința noastră, *ciomagul* Rutenilor, fie chiar în mâna lui Coco Wassilko, nu e așa

de primejdios. (O mică paranteză: Coco Wassilko e ce-i drept o persoană influentă poate cea mai influentă, în politica bucureștă, nu cred însă că politicianii noștri la ori ce ocazie trebuie să se împiedece de Coco Wassilko. Răul poate fi și în noi numai afară de noi. Iar dacă sunt și ei prin în mrejele acestui mare dușman al neamului nostru să nu mai zică că fac politică românească!)

Dacă ți-ai aminti manifestațiile și serbele de viață ce le dau Românii din Bucovina la serbările naționale, cum sunt cildă în fiecare an reprezentațiile trupelor Liciu — te-ai întreba: „Oare nu-s prea pesimiste constatările, ce le-am făcut mai sus? Nu! Românul nostru din Bucovina numai de sărbători mari e Român. E parțial numai o haină de sărbătoare, de paradă!

De altfel, deși câte odată chiar vorbesc și românește, nu e Român. E străin: ideile lui străine aspirațiilor neamului nostru cultural iar străină. Ce-l leagă de pământul acesta? Familia și oficiul; de altfel totdeauna e bucuros, când poate ajunge mai degrabă la Lemberg și de aici la Viena! Viena, Viena! Asta-i idealul lui! Față de toate celelalte rece și nepăsător. Nu știu când vom scăpa de nepăsarea, de somnolența asta *națională*, acest mare, poate cel mai mare dușman al nostru, pe care ni-l adus pe brațe cultura și civilizația evreo-nemțească!

Totuși tari în credința și nădejdea noastră așteptăm. Până acum ne tot întrebăm: „Până când?” Curînd o să vie vremea să zicem: „Destul!” Și pare că afară de cele două partide reprezentate prin „Foaia Poporului” și „Viața nouă”, care reprezintă mai mult o politică practică mijesc zorii unei vremi mai bune. Avem nevoie și de o politică ideală, *romantică*, dacă voiți, care prin cultură și artă să ne lege cu frații noștri din alte părți. Tinerimea și cei câțiva preoți, profesori și învățători ne fac, să nădăjduim!

L. T. Lais.

„Astra” la Tinca.

— Înființarea unui nou despărțământ. —

Subscrisul în calitate de delegat al comitetului central al „Asociațiunii” pentru literatura română și cultura poporului român convoc

adunarea constituantă

a despărțământului Tinca pe 2 (15) Februarie 1912 la ora 4 p. m. în localul filialei „Bihoreana” din Tinca.

La noul despărțământ vor aparține cercurile administrative: Tinca, Beliu și Salonta-mare.

Rog pe toți Românii de bine, care se interesează de înaintarea în cultură a poporului român și de literatura română, să binevoiască a se prezenta la adunare și a-și da concursul la înființarea noului despărțământ.

Tinca, 6 Februarie 1912 st. n.

Dr. Andrei Ilie,
advocat.

*) Vezi „Tribuna” Nr. 20.

Centenarul lui Dickens.

— O sută de ani dela nașterea marelui scriitor. —

Anglia toată a sărbătorit la 7 Februarie n. cu multă însuflețire, centenarul celui mai popular scriitor al ei, Charles Dickens. Am spus „popular” și nu mare, căci aceasta e adevărata caracteristică a acestui scriitor. Fără a fi profund sau puternic, fără a analiza cu pătrunderea savantului sufletul omenesc sau alcătuirea socială a timpului său, fără a avea în romanele lui o concepție largă și armonică, o desfășurare logică și reală, o putere sugestivă de creație, Dickens a mișcat și a entuziasmat masele populare, și chiar clasele mijlocii n'au avut încă în Anglia un scriitor mai cunoscut.

Mijloacele de cari s'a servit Dickens pentru a și câștiga sufletul poporului englez sunt multiple. Explicația de căpetenie a marelui său succes este însă, fără îndoială, faptul că el e cel dintâi scriitor care se apropie cu dragoste și cu interes de clasele de jos ale populației, luându-le apărarea cu mult entuziasm și descoperind în ele virtuți nebanuite până atunci în sferele înalte ale societății.

Dacă ne este îngăduită o comparație, am putea spune că Dickens a aplicat în Anglia, față de muncitorimea industrială și de mica burghezie, rețeta pe care poporanștii noștri o dau față de poporul dela țară. Poporanștii, dacă apreciază toate scrierile literare cari au o anumită valoare artistică, pun însă mai mult temei pe scrierile cari pot trezi interes și simpatie pentru poporul neajătit dela țară. Dickens a isbutit și el să provoace o vie mișcare de simpatie pentru poporul de jos, pentru muncitori, pentru toți desmoștenii soartei, îndeosebi pentru proletariatul a cărui tristă soartă a fost așa de sugestiv descrisă în celebra lucrare a lui Engels asupra claselor muncitoare în Anglia.

Dar pentru a ajunge la acest rezultat el n'a luat calea scriitorului revoluționar care pledează cu energie pentru cei de jos și lovește cu violență în cei de sus, care sumă din trumbuța revoltei și stigmatizează opresiunea și nedreptatea. Dacă ar fi făcut așa, este sigur că Dickens n'ar fi fost îmbrățișat cu atâta căldură de aproape toată națiunea engleză. El și-a auzit pilula, îmbrăcânduși atacurile contra relelor sociale în forma glumeașă a ironiei și strecurând în sufletele contemporanilor simpatia pentru cei oprimați pe calea vecinic sigură a înduioșării. Nimeni n'a știut să împreune mai bine decât Dickens risul cu plânsul și înduioșeze mai tare și să învelească mai mult. Cu sensibilitatea lui extremă, Dickens purifică înaltă pe cei obiduiți; cu risul lui sarcastic, îi răsună. Mânruind cu cea mai mare îndemănare această îndoită armă, el ajunge cel mai popular dintre romancierii englezi.

Dickens s'a născut la 7 Februarie st. n. 1812, dintr-o modestă familie de funcționari. După o copilărie năcăjită, el intră la un magazin, dar ese curind și se apucă să facă studii de drept; de lasă însă și pe acestea și învață stenografia. Ca stenograf, făcea pentru ziare dări de seamă dela sedințele parlamentare. În 1835 îl găsim reporter la „Morning Chronicle”. În acest ziar își publică primele încercări literare, cari atraseră asupra lui atenția cetitorilor. Încurajat de acest început, el publică în 1837, în fasciole, celebra lui lucrare *Picwick Papers*, care avu un succes extraordinar. Întâia fascicolă fu tipărită, în patru sute de exemplare, iar a 15-a, în patruzeci de mii. Dintr-o dată Dickens ajunge cel mai popular om din Anglia. Niciodată o carte engleză nu produsese o veselie mai mare ca *Picwick*, în care umorul englez apare în forma lui cea mai curată. Dar succesul cărții nu l'explică numai umorul, ci și faptul că în ea Dickens începuse seria acelor viguroase atacuri pe cari le-a adus în contra despotismului și abuzurilor de tot soiul.

Apar apoi *Nicolas Nickleby* și *Oliver Twist*, în cari de asemenea Dickens mărturisește o vie simpatie pentru clasele desmoștenite. Magazinul de anticități și *Barnabé Rudge* sunt inspirate de aceleași sentimente. După o călătorie în America, scrie *Martin Chuzzlewit*, o satiră în contra americanilor, în care, după cum spune Taine, comicul este așa de violent, încât are aerul unei răsunări.

Cele mai bune romane ale sale, însă, sunt *David Copperfield* și *Dombey* și fiul în cari și-a descris în parte însăși autobiografia lui.

Ajuns bogat și în culmea gloriei, Dickens continuă a bieții așezămintele și apucăturile rele din societate, publicând rînd pe rînd *Vremuri grele*, *Bleak House*, *Mica Dorrit* etc. În aceasta din urmă, îndeosebi, Dickens atacă cu vehemență „abuzurile guvernamentale, rutina funcționarilor și nepotismul membrilor aristocrației”.

După o activitate extraordinară de bogată împărțită între scrierile literare și între conferințele pe cari le ținea, Dickens moare în Iunie 1870, după ce mai publică un roman *Edwin Drood*.

Taine, în volumul al V-lea al istoriei literaturii engleze, caracterizează în chipul următor îndemnul de izvorăse din romanele lui Dickens:

„Fiți buni și iubiți; adevărata bucurie nu se poate găsi decât în emoțiile inimii; sensibilitatea este esența omului. Lăsați știința savanților, mândria nobililor, luxul bogăților; fie-vă milă de mizeria celor umili; ființa cea mai mică și disprețuită poate prețui singură cât mii de ființe puternice și măndre. Nu jigniți sufletele delicate cari înfloresc în toate stările, sub toate hainele, la toate vârstele. Dragostea de oameni, mila, eretarea sunt tot ce e mai frumos în om; intimitatea, avânturile, dragostea, lacrimile sunt lucrurile cele mai dulci din lume. Numai acela a trăit și este om, care a plâns la amintirea unei binefaceri făcute sau primite”.

Dickens a iubit pe cei de jos, pe cei umili, pe cei desmoșteniți, pe cei ce sufăr, i-a iubit căci i-a înțeles, și le-a luat apărarea. În același timp el a atacat cu verva umorul său neîntrecut pe cei răi și asupritori, a ridiculizat spiritele mercantile și pozitive, și-a bătut joc de egoismul burgheziei, a biețuit ipocrizia, orgoliul, virtutea falsă a celor bogați, a satirizat spiritul de opresiune.

Lacrimile stoarse de sentimentalitatea lui Dickens ca și risul provocat de umorul lui satiric au operat o întreagă prefacere în sufletul englez, în favoarea celor desmoșteniți. Aceasta i-a făcut și succesul și gloria. „Ad.”

Răspuns la „O întîmpinare”.

Primum următoarele:

În nrul 15 al „Tribunei” cetese la posta redacțiunii că A. T. din Totvărădia m'ar fi bănuț cu lucruri neromânești, din motivul că nu sprijinesc corul poreclit bisericesc și înființat fără consenzul celui competent.

În nrul 17 al „Tribunei” însă cetese că părintele Tureu respinge categoric toate atacurile ce se aduc contra coriștilor și nu motivează aceasta respingere, căci — zice dsa — „nu voim să blamăm pe nimenea”.

Să ne clarificăm părinte Tureu, căci lumea românească ar crede după cele spuse, că ești foarte marinos!

Nainte de toate declar, că intențiile părintelui Tureu în cazul dat sunt dubioase.

Cari sunt intențiile dtale părinte Tureu, când dta preferi „teatru” în birt jidovesc și nu în școala noastră românească. Sau birtul jidanului „Khon” e mai curat ca școala noastră confesională? Așa propagi dta axioma: „Nici un ac dela jidani!” Ori poate nu admți că în Totvărădia nu este ospătărie, ci numai birt și școală românească destul de spațioasă?

Căci, vezi, era să se cânte în birt jidovesc în fața dtale „O ce veste minunată”. De aceasta rușine numai Ioan Drăgan I. Terente ne-a scăpat. Căci altfel Nașterea lui Isus Christos era batjocură în birt jidovesc. Poți dta tolera astfel de lucruri? Dar ea preot mai ai cunoștință că și jidanca birtului și-a bătut joc de noi? Căci a trimis feciori prin sat din casă în casă ca să invite oameni la teatru și le-a zis feciorilor: „Măi, mergeți de chemați oamenii la teatru, așa cum merge popa prin sat cu crucea voastră.” La aceasta doi feciori au luat clopoțelul și-au făcut o cruce de lemn și cu busuioce s'au dus prin comună să invite oamenii la teatru. Te întreb părinte ce pași ai făcut împotriva profanării a celor sfinte și a cultului nostru! Iată rezultatul moral și cultural al petrecerilor aranjate în birturi jidovești!

Nu crezi că misiunea dtale sfântă îți indică o conduită mai în conformitate cu sentimentele religioase și cu cele naționale ale credincioșilor? Ași putea să continui dar conțenesc căci ținta mea nu e să apăr împotriva pasului dtale greșit principiul separării noastre de jidani, de aceste

umelte oarbe cari sunt întrebunțate cu toate prilejurile împotriva taberei noastre.

Te mai întreb numai dle părinte cari sunt faptele neromânești ce-mi imputi și te somez să le dai publicității fără întârziere. Sunt liniștit și doresc, ca bun român, să poți fi și dta liniștit în cazul când ași fi necesitat să denunț eu publicului faptele dtale.

Să revenim părinte Tureu la o conduită mai bună în fața dușmanilor și să nu ne lăsăm ademeniți de „suprasolviri” în mare parte intrate dela dușmani, pentru că veșnic adevărate rămân cuvintele strămoșilor noștri:

„Timeo Danaos et dona ferentes.”

Vărădia, Februarie 1912.

Cu distincă stimă

Alexandru Țaran.

N. R. Pentru chestiunile din Totvărădia am închis cu acest răspuns coloanele noastre.

Cronică externă

Nou conflict franco-italian. Roma, 8 Februarie. Foile de aici aduc știri despre un nou conflict franco-italian, întâmplat în golful dela Maddalena în nordul Sardiniei. Cuirasatul francez *Lansquenet* în apropierea golfului în partea oprită vapoarelor străine de război, venind chiar până la o distanță de 200 de metri, de coasta italiană.

Comandantul vaselor de război italiene observând aceasta manevră a dat ordin prin semne vaporului francez să ancoreze. Francezii n'au voit să dea ascultare acestei provocări. Italianii au dat atunci noui semnale urmate de câteva împușcături oarbe, cari deosemena n'au avut nici un rezultat deoarece vasul francez înainta mereu spre largul mării. Italianii văzând aceasta au slobozit o ghiulea de tun, care a trecut pe deasupra vasului francez și a căzut în mare la o sută de metri depărtare de acesta. Numai când au văzut, că afacerea se complică comandantul vasului francez a dat ordin să ancoreze.

Declarațiile regelui Muntenegrului. Regele Nicolae al Muntenegrului, în călătoria sa spre Berlina primit în vagonul său pe un reporter al ziarului „Vosische Zeitung”, cărui i-a declarat că va face probabil în Mai viitor o vizită oficială împăratului Wilhelm.

În privința raporturilor dintre Muntenegru cu Serbia, regele Nicolae a spus: suntem între frați, și dacă miniștrii altor țări ne-ar lăsa în pace, am fi în curind două țări solidare.

Despre relațiunile cu Austro-Ungaria, Regele a declarat că nutrește cele mai bune intențiuni față de monarhie, mai ales din considerație pentru personalitatea a împăratului, pentru care are cel mai adânc respect.

Regele Nicolae a terminat spunând: e o plăcere de a fi vecin cu o țară atât de civilizată ca Austria.

Au fost câțiva nori cu prilejul anexării Bosniei, dar faptul acesta aparține acum istoriei.

În ceea ce privește Turcia, regele devenind iarăș gânditor a spus: am cea mai mare stimă pentru tinerii turci cari au făcut mult pentru țara lor; cred că dacă ar fi lăsați în pace ei ar da Turciei un mare viitor.

Vorbind despre Albania, Regele amintind amnestia dată de sultan a exprimat dorința ca situația actuală să fie durabilă.

Regele a terminat spunând: sunt din toată inima pentru pace și sper că războiul actual italo-turc se va sfârși în curind și că liniștea în Europa nu va fi turburată mult timp.

Dentist in Cluj.

NAGY JENŐ

specialist pentru dinți artificiali fără pod în CLUJ-KOLOESVÁR.

(La capătul străzii Jókai, în casa proprie.)

Pune dinți și cu plăcere în rate pe lângă garanță de 10 ani.

Dentist in Cluj.

INFORMAȚII.

ARAD, 9 Februarie n. 1912

— **D. A. C. Cuza in București.** Din București ni-se scrie: Azi, Joi dimineața, cu trenul de 8 și 20 a sosit în capitală d. profesor A. C. Cuza, dela universitatea din Iași, care a venit spre a lua parte la desbaterile procesului dintre dsa și revista „Facla”.

Când a intrat trenul în gară a fost salutat de o delegațiune a studenților universitari din București, cari au strigat:

— Ura, trăiască profesorul Cuza!

— Trăiască Iorga!

D. Cuza era însoțit de d. Dr. Șumuleanu. În gară se adunase multă lume, care s'a unit cu studenții manifestând pentru d. profesor Cuza.

Dsa a mulțumit studenților, adânc mișcat. În urmă, însoțit de d. Dr. Șumuleanu și de doi studenți, s'a urecat în trăsură și s'a dus la Hotel Regal.

— **Tinerimea rom. dela institutul ped.-teologic din loc, invită la ședința festivă, ce o va aranja, Duminică în 11 Februarie (29 Ianuarie) a. c. la orele 5 p. m. în sala cea mare a seminarului, cu următorul program:**

1. „Imn”, de L. Nicorescu, cor.
2. „Viața și activitatea lui D. Tichindeal”, disertație de P. Teranu, teolog curs II.
3. „Junimea pariziană”, de N. Adam; cor.
4. „Dormi în pace”, de A. Vlăduț, declam. de V. Medrea, teolog curs I.
5. „Bădișor depărțitor” de L. Nicorescu, cor.
6. Fragment din „Apus de Soare” de Delavrancea, predată de S. Sabău, teol. c. I.
7. „Să mergem” de I. Murășan, cor cu acomp. de orchestră.

Invidări speciale nu se fac.

Oferte benevole se primesc cu mulțămintă.

— **Noul local al Academiei române.** Din București ni-se scrie: Miercuri s'a împărțit la Camera proiectul de lege din inițiativă parlamentară, prin care se destină de stat suma de 3 milioane lei pentru clădirea și instalarea bibliotecii Academiei Române, dimpreună cu colecțiile ce ea conține: cărți, documente, manuscrise, monete, medalii, portrete și hărți geografice.

Acastă sumă se va da în cinci rate anuale, la 1912, 1913, 1914, 1915 și 1916 din venitul net ce se varsă integral în tozaurul public ca venit al statului dela Casa de depuneri, consemnațiuni și economie.

Suma de 123.520 lei, necesară Academiei pentru a plăti primăriei capitalei locul ce accastă primărie ar vinde din noul bulevard pentru alinierea acestuia, se va lui din prima rată de 600.000 lei, plătită la 31 Martie 1912.

— **Alegere de primar.** Din Bodrogul-nou ni-se scrie: La 23 Ianuarie a avut loc alegerea de primar în comuna noastră Bodrogul-nou din comitatul Timișului. Ales a fost, cu unanimitate, harnicul și de popor iubitorul Teodor Isaac, care a mai fost zece ani de zile primar. A avut și un contracandidat, pe Pera Rancu, care însă n'a primit nici un vot.

Trăiască Teodor Isaac, ca să poată conduce comuna noastră încă mulți ani! **Un alegător.**

— **Otrăviri pe domeniul lui Tisza.** O știre, care nu ne miră de loc, ne vine de pe domeniul leului dela Geszt al lui Mangra Vazul. Treizeci de oameni, de sigur toți Români, s'au intoxicat din izvoarele Măriei Sale Tisza Pista. Atât de modernă e îngrijirea domeniului, încât slugăria nu are de unde bea apă, fără frica de a se otrăvi. Izvoarele de până acum au secăt și din cele nouă curge apă otrăvită. N'o fi cumva vr'un blestem părinte Mangra? Vezi

noi, credincioșii așa superstițioși cum suntem, credem, că Preacuvioșia ta ai făcut festanie fântânilor nobilului dtale prieten. Dumnezeu să vă ajute așa după cum vi-e apa!

* † **George Iorga.** Din Lugoj ni-se scrie: Gerge Iorga, vrednic econom și fost conducător al vechiului „tech” cojocăresc din Lugoj, a răposat în Domnul Luni în 5 Febr. n. în frumoasa etate de 90 ani. Astrucarea osemintelor pământești s'a îndeplinit după vrednicie Miercuri d. a. celebrând la serviciul funebru protopresbiterul Dr. G. Popovici cu asistența preoților I. Tempea, D. Soceneanțu și a diaconului G. Joandrea. Il deplânge soția sa Maria, fiica sa văd. preoteasă Maria P. Mihaescu din Racovița, nepoții Dr. A. Iorga, medic și Dr. I. Mihaescu, diacon episcopesc în Caransebeș, depărțatul său fiu, Aurel Iorga, negustor în Craiova și alte rudenii.

Odihnească în pace!

— **Poet și rege.** Vizita anunțată de regele Nichita pe la curțile europene începe să se desfășoare primăvara asta, căci domnul petecului de pământ cu oameni îndrjși și fire ostășoasă e pe drum spre Petersburg. În călătoria dintre Frankfurt și Berlin a fost chestionat de un colaborator dela „Frankfurter Zeitung” asupra diferitelor momente cari preocupă opinia publică muntenegreană. Cele spuse de rege au mai mult caracterul unei discuții dintre doi oameni tihniți, decât dintre un ziarist șiret și un rege stând călare pe coama munților săi ca să smulgă din goană stelele cerului.

— Eu sunt un rege în înțeles vulgar, căci mă lapdăd mai bucuros de grijile schiptrului, în schimbul câtorva ore dinaintea mesei de seris. Regret însă că mă reclamă și alte datorii. Am scris acum de curind o odă la 14 Iunie, sărbătoarea noastră națională, care se recitează în toate școlăle. Ce privește știrea colportată de unele ziare că „Mâna neagră” din Serbia ar avea legături și în Muntenegru, acesta e un meadevăr scornit cu tendința de a compromite bunul nume al țării.

Trecând la partea economică a regatului, Nichita a spus că e absolut că noua linie ferată până la Adrianopol, va trece și prin Muntenegru.

Referitor la conflagrațiile politice din Balcani, e de credința că dacă politica externă a marilor puteri n'ar pesseni în situația tulbure, Serbia și Muntenegru s'ar contopi într'un singur stat fără multă greutate.

Față de monarhia vecină regele Nichita păstrează o sinceră simpatie cu toate neplăcutăle peripeții ale anexiunii celor două provincii. Cazul acesta însă s'a șters de mult, trecând între momentele istorice ale expansiunii popoarelor.

— **Serata tinerimei române din Șeitin.** Cu caziunea seratei aranjată de tinerimea română din Șeitin la 6 (19) Ianuarie a. c. a încurs de tot 456 cor. 80 fil. dintre cari 49 cor. suprasolviri. Detrăgându-se spesele de 245 cor. a rămas venit curat 211 cor fil. care sumă se va întrebuița la construirea unei bime.

Marinimoșii domni cari au binevoit a suprasolvi sunt următorii:

Atanasie Nagy econom Nădlac 1 cor. 40 fil., George Straja epit. bis. Șeitin 2 cor., Sreda Băbău econ. Șeitin 1.40, Uroș Totorean inv. Nădlac 20 fil., Nussbaum Izsó neguțator Șeitin 10 cor. Pavel Mercea preot Șeitin 3 cor. Speer Ferencz erășmar Semlac 1 cor., Demetriu Ciocan econ. Șeitin 60 fil., Vasiliu Șildan of. Nădlac 1 cor., Elena Bogdan Nădlac 1 cor., Mitru Ardelear (erăstu) econ. Șeitin 4 cor., Aurel Crăsta dir. de bancă Igris 1 cor. 20 fil., Dezideriu Kaufman func. Arad 1 cor., Nicolae Manta farm. Șeitin 10 cor., Vasiliu Cucu medic Semlac 22 cor., Gross Iacob cont. Semlac 2 cor., Demetriu Feier notar Șeitin 5 cor., Petru Răsidean meseriaș Nădlac 40 fil., Aurel Frăncu farm. Semlac 1 cor.

Primoască deci și pe aceasta cale marinimoșii domni deosebita noastră mulțămintă. În numele tinerimei române din Șeitin: George Șiclovian jun. cassar.

— **Zăpadă în Triest.** După informațiile ziarelor germane la Triest a nins Luni întâia oară de 25 de ani. Faptul acesta a produs o adevărată serbătoare între locuitori, cari mulți dintre ei nu mai văzuseră încă fulgi, nu mai văzuseră zăpadă. A fost o veselie generală, la care au luat parte tineri și bătrâni, copii și femei.

În străzi se formasoră cete, cete, cari se îmbulgăreau, sub privirea aprinsă a frumoaselor dame cari urmăreau jocul din balcoane și ferestre. Între rândurile jucăușilor erau și persoane marcante a vieții publice, cari au găsit un adevărat deliciu în aruncarea cu zăpadă și în lovirea bulgărilor.

Acastă veselie a ținut câteva zile, în orele înainte de prânz, când razele soarelui înnuiau zăpada. Fiind însă schimbări repezi de temperatură bora îngheța îndată zăpada topită, așa că stradele ajunseră învalie de un ușor strat de gheață care a pricinuit multe căzături spre veselia gălăgioșilor Italiani.

— **Vrei să ajungi bogat?** În ziarele străine. cât și în cele din Ungaria, mai cu seamă cele din Budaposta sept. ceti zilnic cuvintele de mai sus. Sub învelișul lor se ascunde însă totdeauna vre-o înșelătorie, în favorul celui ce anunță. Căci ca răspuns la întrebare vine „adresează-te atunci la cutare și cutare”, care apoi îi trage festa omului credul.

În America reclamele acestea sunt urmărite de poliție. Din arătările și anchetele făcute s'a constatat, că în felul acesta unii șarlatanii câștigă anual milioane de franci. Cel prins în cursă cumpără deregulă dela cel ce anunță, hârtii fără valoare, acții scăzute, ori primește brevete cari nu valorează nimic, colecții de mărci scoase din circulație și alte multe.

Mai sunt unii pungași, cari operează cu suflotele morților în ședințe spiritistice. — Anul trecut poliția din America așpus mâna pe 523 de șarlatani de aceștia, asupra cărora a fost considerabila sumă de 368 milioane dolari.

— **Revoltă într'un penitenciar.** Din Paris vine știrea, că locuitorii penitenciarului din Barraux s'au revoltat împotriva paznicilor cari se purtau barbar cu ei. Voind să dea foc întregii clădiri, au aprins mobilierul din camere și în zăpăceala ce s'a produs au năvălit asupra paznicilor. Din nefericirea lor porțile temniței au fost zăvorâte iș astfel n'au putut evada. Înștiințată momentan poliția au sosit la vreme polițiști și soldați, cari au înăbușit revolta. Între soldați și pușcăriși s'a dat o adevărată luptă, în care au fost răniți un căpitan și un întemnițat. Autoritățile au deschis anchetă, pentru constatarea cauzei, ce a îndemnat la opoziție.

— **Arhiducele Friderich Leopold la Brașov.** Arhiducele de Prusia Friderich Leopold venind dela serbările din Sofia prin România s'a oprit la Brașov, unde se află un regiment de cavalerie, care îi poartă numele. La gară arhiducele a fost întâmpinat de autoritățile orașului și de comandantul regimentului 2 de cavalerie, împreună cu înreg corpul ofițeresc. O companie de soldați a făcut onorurile. Arhiducele după prezentare a vizitat orașul și casarma cavaleriei. Cu trenul de 10 ore seara și-a continuat călătoria.

— **Logodnă.** Dșoara Mărioara Orian din Cizer și d. Dr. Justin Pop, avocat în Deva, își anunță logodirea.

Felicitările noastre.

x Oferă albituri pentru mirese, lucru propriu, în executare solidă și specială: Helm I. atelier special pentru albituri, Arad, Piața Libertății (Szabadság-tér) nr. 20.

MOBILE

În cea mai modernă execuție se pot procura la:

pentru dormitor
sufragerie
locuțe. garton
în garnitură de
piele și de sramă
precum și covoare

C. W. Kessler

fabricant de mobile

Sibiu—Nagyseben, Str. Șaguna Nr. 7.

— **Un testament interesant.** În zilele trece locuitorii oraşului Turin au fost martori unei gropăciuni, cum nu se prea obișnuiește la noi țării. Un cetățean, — chelie se vede, — a sat cu limbă de moarte să-l îngroape cu lăuri și cu veselie. Urmașii au respectat dorința egimului cu multă sfinteție. Nici n'a închis ne ochii și toate neamurile s'au adunat, ca la mta. Vinul curgea, lăutarii cântau cântece de solie, lumea chinia și neconsolata văduvă juca jurul sicriului îmbrăcată în costum roșu a la ra Diavolo.

Cheful și veselia a ținut până când ultima lotă de țărână a fost aruncată peste trupul morții, care nu știu, dacă va aminti ceva despre subboțul său testament la judecata cea din urmă.

— **Principele Leopold în România.** Din București ni-se scrie: Luni, 23 Ianuarie la ora 5 p. m., a sosit în capitală A. S. R. Principele Friedrich-Leopold de Prusia, care în trecerea Sa prin ră și-a exprimat doința de a saluta pe Majestatele Lor.

La sosire A. S. Regală Principele Carol a urât ună vouire Inaltului Oaspe în numele M. S. Regelui care din cauza unei mici răceli a fost înlocuit de a merge în persoană la gară.

MM. LL. Regele și Regina, înconjurate de A. LL. RR. Principele Maria și Elisabeta, au rimit pe Inaltul Lor oaspe în mod foarte afectuos în vestibulul scării de onoare, unde A. S. R. Principele Friedrich-Leopold a prezentat Majestateților Lor pe Generalul de Krosigk, maiorul djuțant de Quast, căpitanul baron de Fürstenerg și Dr. Woecke, cari compun suita sa.

Marti seara a avut loc la Curte un mare meiu.

— **Relievii biblice.** Ziarul „Pall Mall Gazette” scrie despre o societate englezească care face sături pe pământul sfânt. Lucrările au ajuns și în Nazaret, unde — după cât se telegrafiază, — au dat peste atelierul teslarului Iosif Nazarimeanul, părintele adoptiv al lui Hristos. Deasupra acestui atelier, împărăteasa Helena a ridicat o capolă, dar mâna aspră a vremii a șters ori ce urmă a lăcașului sfânt. Un cutremur a năruit-o și lumea a uitat de mult menirea sfântă ce avea o înioară. Acum au desgropat dărîmăturile bisericutei și au dat peste o mulțime de obiecte pentru lărbă, candela și candelabre cari serveau la oficiat. Unul dintre cele mai frumoase obiecte desoperite însă e o bancă romană lucrată în mozaicuri, care a rămas neatinsă.

— **Octav Bordán satisfăcut.** Curtea cu jurati în Timișoara s'a ocupat în ședința sa ultimă cu judecarea procesului intentat de fostul primar al Caransebeșului Bordán Oktáv împotriva bărbicului George Dema, care într'un articol publicat în foaia meșterșugurilor „Zorile” l-ar fi acuzat de nepodărire rea pe vremea când era primar al Caransebeșului. Bine înțeles, Bordán, care se buură de multe simpatii, — pentru că el ca român de naștere nu știe românește — și-a primit satisfacția cuvenită.

G. Dona a fos judecat la trei luni închisoare. Succesul acesta l-a hotărît pe Bordán să mai intenteze alte opt procese împotriva altor „calomniatori”, pe cari de asemenea îi va răpune, căci mai sunt minunile tale Doamne în țara ungu-ească.

— **Sfârșitul tragic al unor oameni.** Un sat de pescari de pe insula Novoje Samlia a murit de oame. Fuseseră colonizați de un mare neguster pește din Arsangelse, cu câțiva ani în urmă, a un mic golf al mării ca să prindă pește pentru el. În nord însă zece luni din an ține înghețul și în restimpul acesta pescarii trăeau cu desăvârșire izolați de lume. Anul acesta nu fuseseră provăuți cu alimente de ajuns și când s'au topit sloii, aporul cu proviant trimis de negustor, a găsit totul pustiu, căci oamenii muriseră toți până la

unul de foame. Pretutindeni erau împrăștiate oasele cadavrelor așa cum oamenii căzuseră răsbijiți de slăbiciune. O mamă căzuse în pragul porții, stringându-și copilul la sin; un spectru — odinioară bărbat vâjos, cu barba lungă și rară privea atârând frînt de mijloc, peste marginea putinei cu făină, căutând o fărâmă de hrană care să-i potolească suferința.

— **Decorațiile Regelui Nicolae.** Din București ni-se scrie: Regele Muntenegrului a conferit marele cordon al ordinului Danilo, dlui Titu Maiorescu, ministru de afaceri străine, și gradul de mare ofițer dlui Mihail Burgheloa, directorul afacerilor externe și al contenciosului din ministerul de externe, precum și dlui Mihai Rathivan senator.

— **Incunoștințare.** Aducem la cunoștința omor. public românesc din Arad, că serata literară a muncitorilor români, anunțată pentru seara de Duminecă 11 Februarie n., din cauze neprevăzute se amână pentru Dumineca viitoare 18 Februarie n., și tot atunci se vor împărți hainele copiilor săraci.

— **Abdul Hamid bolnav.** Din Salonic se anunță: Exsultanul Abdul Hamid e de câteva zile suferind. Se afirmă totuși că nu există nici un motiv de îngrijorare.

Exsultanul are nevoie de liniște și căutare îngrijită și trebuie să evite ori ce iritație.

Fieca sa Aişa, care e măritată în Constantinopol, a cerut informațiuni despre starea părintelui său.

— **Un plan strategic infernal.** „Excelsior” revista parisiiană publică un plan strategic infernal despre care se spune că ar fi fost lucrat de statul major al armatei germane. După acest plan 300 de aeroplane germane plecând contra Parisului, și turnând deasupra lui o ploaie de bombe și proiectile, în jumătate oră frumoasa metropolă de pe malul Senei ar fi prefăcută în cenușă. Se indică cu toată siguranța, că în momentul declarării războiului aeroplanele și-ar lua sborul spre Paris și Strassbourg. Socotind o celeritate medie de 160 km. pe oră, cele din Metz ar parcurge distanța în trei ore iar cele din Strassbourg în trei. În jumătate ceas ar trebui să arunce asupra orașului zece tone de dinamită și peste alt ceas și jumătate ar ajunge din nou hotarul german.

— **Nouii jertfe ale aviației.** Din Sebastopol vine știrea că doi aviatori formați în școala de pilotaj a aeroclubului din localitate, făcând un sbor cu un aparat Fahrman au căzut dela o mare înălțime. Ajunși la pământ, amândoi au fost zdrobiți cu desăvârșire, dar la sguduitura produsă în momentul atingerii cu pământul rezervoriul cu benzină a luat foc și cei doi piloți mutilați îngrozitor au fost prefăcuți în serum.

— **O fundațiune pentru vechiul Heidelberg.** Din Karlsruhe vine știrea că un fost elev al universității din Heidelberg berg a testat o avere de un milion de mărci pomenitei școli, cu scopul de a fi folosită în explorațiuni pe teren științific. Fundațiunea va trece în proprietatea societății numai după moartea văduvei defunctului.

— **Moartea lui Sánka.** Solgăbirăul pensionat Sánka Vilmos, peste care a trecut Miercuri seara un car de povară, a murit în spital, fără să și mai fi venit în fire.

— **Incăierări sângeroase în Smyrna.** Din Constantinopol vine știrea, că sosirea la Smyrna a conducătorului opozițiunii Lutfi Tikri a dat anză la mari desordini de stradă. O mulțime enormă s'a adunat pe străzi și a făcut ovaiții furtunoase deputatului. Poliția a interzis demonstrațiile. Cu toate acestea mulțimea n'a ascultat, ci a continuat cu ovaițiile, — până când poliția a fost nevoită să intervină cu arma.

S'a dat un asalt formal la care s'au angajat cu furie amândouă părțile. 22 de demonstrații au fost mai grav sau mai ușor răniți. Un ofițer de poliție a fost ucis și doi jandarmi greu răniți.

Impotriva șefului opozițiunii s'a lansat dela Constantinopol un mandat de arestare.

— **Convocare.** P. T. domni membri fondatori, ordinari și ajutători ai „Reuniunii învățătorilor români gr.-or. rom. din dieceza Caransebeșului”, aparținători despărțământului Caransebeș, precum și toți amicii școlii și doritorii de înaintarea cauzelor noastre școlare, sunt pe această cale invitați a lua parte la prima adunare a despărțământului, ce se va ținea Joi în 2 (15) Februarie la orele 11 a. m. în școala de aplicație a institutului nostru pedagogic diecezan, pe lângă următorul program:

1. Deschiderea adunării. 2. „Ludovic cel Mare” prelegere practică din Istoria patriei, ținută de elevii din cl. V. elem. de învățătorul Ioan Popa Curescu. 3. „Vipera” prelegere practică de prof. Sabin Evuțian. 4. Recenziune asupra prelegerilor ținute. 5. Constatarea membrilor prezenți. 6. Citirea circularului. 7. Raportul bibliotecarului. 8. Raportul casarifului. 9. Inscierea membrilor noi. 10. Propăneri. 11. Alegerea noului comitet. 12. Defigerea locului și timpului proximei adunări. 13. Alegerea comisiei pentru verificarea protocolului. 14. Închiderea adunării.

Se observă că membrii învățători cari nu vor participa la adunare vor fi pedepsiți conform regulamentului.

Caransebeș, în 25 Ianuarie 1912 v. Ilie Orzeșcu, m. p. președinte. Pavel Jumanca, m. p. notar.

— **La fondul Victor și Eugenia Tordășianu** pentru înzestrarea fetelor sărace al Reuniunii meseriașilor sibiieni au mai dăruit: Ioan Predovici paroh (Amnaș), soția sa Maria și copiii lor Ionel stud. jurist (București), Alexandru stud. 8 gimn. (Brașov) Elena și Lucreția 1 cor. Constantin Popovici paroh (Burjuc) și soția sa Valeria n. Ghișoiu, aplicând pe băieții din Burjuc Constantin Ștana la pantofărie și pe Longin Bornemisa la mecanică, 1 cor. Ioan Șenechea, avocat (Făgăraș) soția sa Luiza n. Boeru și copiii lor Aurel, Veturia și Ionel 5 cor. Dr. Ioan Dobro prot. (Deva) și fiul său Ionel 50 bani. P. Monea paroh (Streza-Cârțișoara) 20 bani.

— **Ziarul „Tribuna” se află de vânzare în București la Librăria „Neamul Românesc” Calea Victoriei No 107.**

x Dacă volesti să bei ceai ieftin, poți să încerci, câte un litru de rum englezesc și o cutie de ceai costă numai 2 cor. Un litru de esență pentru diferite licheururi 50 fil., un litru esență de rachiu 20 fil. și un litru esență pentru rum 40 fil.

Preservative pentru bărbați și dame bucata 40 fil. Legături pentru vătămătură, pentru burtă precum și alte articole ce se țin de branșe se află la drogueria „Juger” alui Fekete Mihály, Marosvásárhely, Pista Széchenyi. Comandele peste 10 cor se trimit franco.

x Pantofari și ciobotari, dacă voiti să vă procurați materialul necesar calitate bună și preț ieftin, adresați-vă la firma I. Gottstein și fiul, Sibiu, Vleinerzing 5, unde se află în bogat asortiment, tot felul de tâlpi „vaches” indigene și străine, crupon, căptuseală de toate calitățile. Piele, de sevro și box, diferite fabricații. Tocuri de gumă Berson Palma și americana Sullivan, negre și galbene.

Mișcare culturală și socială.

— **Petreceri, concerte.** —

11 Februarie n.

Teatru în Ciclova. Corul vocal din Ciclova-română invită la reprezentăția teatrală, împreu-

FABRICA DE SPALAT CU ABURI

„KRISTALY”

Gőzmosógár, Kolozsvár, Pályaudvar.

Văpsire de haine. Curățare chemică.

Spălare cu aburi.

La suma de peste 10 Cor., pachetul se retrimită franco.

mată cu concert și dans, ce va avea loc la 11 Februarie n. în ospitalitatea „N. Grecu” din Cicolova-Română. Se va juca „Tinerete Nebunește.” Inceputul la orele 8 seara.

Teatru în Turnișor. Corul bisericesc din Turnișor invită la reprezentarea teatrală împreună cu concert și joc, ce va avea loc la 11 Februarie n. în sala școlii române. Se va juca „Tinerete Nebunește”. Inceputul la orele 8 seara.

12 Februarie n.

Serbare școlară în Gurariului. Corpul didactic dela școlile românești din Gurariului invită la serbarea școlară (teatru, concert, joc) ce va avea loc la 12 Februarie n. în sala festivă a școlii. Inceputul la orele 7 seara.

Teatru în Nireș. Tinerimea română din Nireș (Almásnyires) invită la reprezentarea teatrală urmată de joc ce va avea loc la 12 Februarie n. în sala școlii. Se va juca „Vrăjitoarea” comedie într'un act. Inceputul la orele 7 jum. seara.

11 Februarie.

Teatru în Feldioara. Corpul învățătoresc din Feldioara și jur invită la reprezentarea teatrală urmată de dans, ce va avea loc la 11 Febr. n. în sala „Hotelului Comunal”. Se va juca „75 mii de lei” comedie de N. A. Bogdan și „Năpasta” dramă de I. L. Caragiale. Inceputul la orele 7 și jum. seara.

ECONOMIE.

Pentru tinerii meseriași.

— Concurs. —

Subscrisul comitet dă un ajutor de 100 cor. aceluia tânăr meseriaș, care, în scopul înmulțirii și desăvârșirii cunoștințelor sale este hotărât să ia parte la vre-un curs de specialitate în străinătate.

Doritorul de-a fi împărțit are să dovedească că:

1. a absolvat cel puțin școlile primare și școala de ucenic cu rezultat bun;
2. dela timpul eliberării de calfă (sodal) este mereu în lucru și a dat dovezi de pricepere și hărnicie și a avut purtare bună;
3. e membru al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu” și că prin purtarea și munca sa a contribuit la înaintarea treburilor Reuniunii;

Cererile scrise de mâna petentului și adresate comitetului să se înainteze până la 7 Martie n. 1912.

La acordarea ajutorului vor avea întâietate cei cu școale mai multe; cunoșcătorii de mai multe limbi, apoi cei cari dispun de o sumă oarecare de bani fie din agoniseala proprie, fie dela părinți și cei cari vor dovedi, că sunt primiți la vre-o școală sau la vre-un curs în străinătate.

Sibiu, 5 Februarie n. 1912.
Comitetul „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”.

Vic. Tordășianu,
prezident.

Stefan Duca,
notar.

„Sărmanul Ardeal”... Astfel este intitulat un lung articol plin de tânguire publicat în Nr. dela 21 Ian. a. c., al ziarului „Pesti Hirlop” — din prilejul pretinsei cumpărări a moșiei unui Florian Gerő din Apagyfalu (com. Solnoc Dobăca) din partea „Albinei”, „Vatrei” și a „Economului”. Autorul articolului face imputări băncilor maghiare, că dau credit de reescont băncilor valahe, ca acestea apoi să cumpre moșiile maghiare și prezintă cumpărarea amintită ca fapt împlinit, indicând chiar și prețul de cumpărare cu K 900.000! Articolul precum suntem informați, a produs la cercurile financiare serioase în urma prostiilor, ce conține — multă ilaritate. Noi încă îl menționăm — cu același scop; căci ce alta decât un zămbet trebuie să provoace, când se-dă ca ceva pozitiv, o cumpărare ce de fapt nu s'a întâmplat; se vorbește de niște filiale de bănci mari din capitală în Sibiu — cari nu există, și se susține cu toată seriozitatea imposibilitatea, că „Economul” ar fi cooperat la cumpărare cu „Vatra” și că cea dintâi ar ajuta din când în când pe aceasta din urmă!

Loteria de clasă societate pe acții. Loteria de clasă reg. ung. și-a publicat bilanțul pe anul 1911. Acest bilanț dovedește din nou cât de rentabilă este exploatarea pasiunii de joc a masselor mari, și cum aceasta ceareă în mod ușuratec caprițiul Fortunei.

Statul dă în arindă „jocul de loterie” societății numite pentru suma anuală de K 2,662.000. Contribuție și alte dări a solvit loteria de clasă K 247.164. Lucrend cu regii foarte mari și cu un câștig curat de K 1,332.341, ceea ce corespunde unei rentabilități de 36%.

Venitul curat al anului 1911 arată față de anul trecut o creștere de K 38.213. Din acest profit se plătește acționarilor 5% interese de acții, adică K 180.000; K 150.000 intră în fondul de rezervă și K 149.734 la fondul special de rezervă. Apoi

ce solvesc fondatorilor K. 249. 557, iar restul pune la dispoziția adunării generale.

Cât de favorabilă este însă starea financiară a loteriei de clasă reg. ung. se poate vedea bine din faptul, că rezervele trec cu K 600.0 peste capitalul social. Dividenda anului 1911 e K 108 pro acție, inclusive 5% interese, cu K mai mult ca în anul premergător; rentabilitat acției e deci 21.6%. „Rev. Ec.”

BIBLIOGRAFII.

Au apărut și se află de vânzare la „Librăria Tribuna”:

Din

celebrul roman al contelui Léo Tolstoi a apărut **„RĂȘBOIU ȘI PACE”**

volumul II.

Prețul 1 coroană 26 fil.

Prețul volumului I este 1 cor. 50 fil. Ambele volume se găsesc de vânzare la „Librăria Tribuna”.

Volumul III va apărea în curând.

Cărți mai nou apărute.

La „Librăria Tribuna” se găsesc de vânzare **Selma Lagerlöf: Legendele lui Isus Hristos** Traducere după original de D. N. Ciotri, à 1 cor. plus 5 fil. porto.

D. Anghel: Oglinda fermecată à 1.50 cor. plus 10 fil. porto.

M. Sadoveanu: Un instigator à 1.25 cor. plus 10 fil. porto.

Radu D. Rosetti: Razna... Cu o scrisoare de N. Iorga, à 3 cor. plus 10 fil. porto.

De pe tron la eșafod. Tragicul roman al Reginei Maria Antoneta à 60 fil. plus 5 fil. porto.

Princesa Elena de Racovitz: Funiile amoroase lui, à 90 fil. plus 5 fil. porto.

G. Rotică: Poezia, ediția II., à 2 cor. plus 10 fil. porto.

POȘTA ADMINISTRAȚIEI.

Petru Cataveiu, Nădpatak. Am primit 14 cor. abonament până la 1 Martie 1912.

Ioan Popescu, Toracul-mare. Am primit suma de 13.50 cor. pentru cărți și abonament.

Redactor responsabil: **Iuliu Giurgiu.**
„Tribuna” institut tipografic, Nichin și cons.

Leon Tolstoi.

214

RĂȘBOIU ȘI PACE.

ROMAN.

Trad. de A. C. Corbul.

(Urmare).

XXXIV.

Kutuzow ședea, cu capul său alb aplecat spre piept, pe o bancă acoperită cu un covor, în locul unde Pierre îl văzuse în dimineața aceea. El nu lua nici o dispoziție, ci aproba sau desaproba numai acelea cari i-se propuneau.

— Da, da, fă aceasta... Da, da, scumpul meu, mergi de te uită... Nu, așteaptă, vom vedea mai târziu.

El asculta rapoartele ce i-se prezentau, dar acorda mai multă importanță intonațiunii aceleia cari le citea, expresiei chipului său, iar nu cuvintelor lui. Lunga sa experiență militară îl învățase că un singur om nu putea să conducă sute de ființe omenești cari se luptă cu moartea, și că nu dispozițiile comandantului în șef și nici numărul tunurilor și al ucisilor, și nici locul unde se aflau trupele nu hotărâu rezultatul unei bătălii, ci acea putere impalpabilă care se numește spiritul trupelor. El observa forța aceea și o conducea pe cât era în puterile lui.

Figura lui Kutuzow exprima o atenție calmă și concentrată și o tensiune de spirit mai presus de puterile bătrînului său trup, slab și istovit.

Când i-se aduse știrea că Murat fusese făcut prizonier și când cei din statul major începură să-l feliciteze, el zâmbi și spuse.

— Bătălia este câștigată și captivitatea lui Murat nu prezintă nimic extraordinar, dar ar fi mai bine să așteptăm.

Pe la ceasul trei atacul francezilor era terminat. Pe fețele tuturor oamenilor cari veneau de pe câmpul de bătăie și pe acelora cari îl înconjurau, Kutuzow observa o tensiune acută; succesul zilei îi întrecea așteptările, capul îi căzu pe piept și somnolă. I-se servi cina.

Aghiotantul Wolzogen sosi în vremea cinei la Kutuzow. El era trimis de Barclay cu un raport asupra mersului bătăliei la flancul stâng. Metodicul Barclay, văzând mulțimea de răniți cari părăseau armata proem și ariergarda în dezordine, își închipuia că bătălia era perdută și îl trimise pe favoritul lui pentru a anunța această știre comandantului.

Kutuzow mesteca cu greutate o aripă de pui și îl privi pe aghiotant cu ochii pe jumătate închiși dar înviorați. Wolzogen se apropia de el mergând încetșor și cu un zămbet disprețuitor pe buze, el se opri în fața comandantului atingând cu mâna cozorocul șepcii. Aghiotantul îl trata pe serenissimul cu o neglijență afectată, arătând prin aceasta că el, ca un militar cu înaltă cultură, privea cu dispreț cum Rușii îl idolatrau pe acest moșneag, care nui impunea lui însuși nici un respect.

„Bătrînul domn” cum îl numeau nemții pe Kutuzow, își face tabietul” gândi aghiotantul aruncând o privire severă asupra farfuriilor cari serviseră comandantului șef; apoi Wolzogen își începu raportul.

— Toate punctele pozițiunii noastre sunt în mâna dușmanului, pe care nu l-am putut respinge fiindcă nu mai avem trupe. Soldații au luat-o la fugă și nu-i chip să-i poți opri.

Kutuzow se opri din mestecat și, ca și cum n'ar fi înțeles ce i-se spunea, îl privi pe aghiotant cu mirare.

Wolzogen observă tulburarea „bătrînului domn” și îi zise cu un zămbet:

— Cred de cuviință să nu ascund Altetei Voastre ceea ce am văzut... Trupele sunt complet desorganizate.

— Ai văzut? Ai văzut?... strigă Kutuzow ridicându-se de pe scaun și înaintând spre aghiotant. Cum îndrăgănești, domnule, să-mi spui așa ceva? urmă el gâfâind și cu mâinile tremurătoare. Nu știi nimic, nimic! Mergi de spune din parte-mi generalului Barclay că vestile lui sunt lipsite de temelie și că eu cunosc mersul bătăliei mai bine decât el.

Wolzogen voi să răspundă, dar Kutuzow nu-i dete păs.

— Inamicul e respins la aripa stângă și bătut la cea dreaptă. Dacă ai văzut rău, domnule, nu ai dreptul să vorbești de ce nu știi. Intoarce-te la generalul Barclay și spune-i că doresc ca mâine, dușmanul să fie atacat negreșit.

Toți asistentii tăceau și nu se auzea decât respirația grea și gâfâitoare a bătrînului general.

— Francezii au fost respinși pe toată linia, și îi mulțămesc lui Dumnezeu și vitezei noastre armate că dușmanul este învins. Iar mâine îi vom goni de pe sfântul pământ al Rusiei.

Kutuzow își făcu semnul crucei, și deodată izbucni în plâns.

Wolzogen înaltă din umeri și făcând o strîmbătură se îndepărtă uimit de toanele „bătrînului domn”.

— Iată-l pe eroul meu, zise Kutuzow, adresându-se unui general brun și frumos care tocmai șosea. Era Raievski care și petrecuse toată ziua pe punctul principal al câmpului dela Borodino. El declară că trupele își păstrau cu fermitate pozițiile, și că Francezii nu îndrăzneau să mai atace.

(Va urma).

REISZ MIKSA FABRICA DE MOBILE

In

BÉKÉSCSABA — NAGYVÁRAD

Andrássy-ut 41—43. Rákóczi-ut 14.
(Lângă »Apollo«.)

TIMBALE

cu organism patentat de oțel, dând sunete rezonante și foarte plăcute, — se pot căpăta și pe rate. — Gramofoane cu plăci artistice, — vioare, flaute, harmo-

nici ș. a. — Numeroase distincții și medalii primite ca răsplată. Inventatorul pedalului modern și al organismului de oțel. Catalog trimis gratis.

Mogyórossy Gyula,

kir. szab. hangszergyár.

Budapest, VIII., Rákóczi-ut 71.

In atenția pomicultorilor!

Ofer altol de pruni bosneci ca »Balkanska Carica« (Regina balcanului) și »Kraljica Bosne« (Regina Bosniei). — Altoiul de 2—3 ani cu coroană admirabilă e cel mai bun din diferitele soiuri de pruni. Poama e foarte mare, excepțional de dulce și foarte gustoasă. Se coace spre sfârșitul lui August, când se poate folosi ca desert, pentru uscat, la fabricarea țuicel și a sligovițului. — Prunii mei nu sufer de căderea frunzelor, (Polystigma rubrum) ca de regulă alte soiuri la cari în mijlocul verii cade frunza, pricinuind stricarea poamei. Acest soi a fost premiat în diferite rânduri, cu premiul întâi din partea guvernului. A fost premiat la expoziția milenară din Budapesta 1896 și la expoziția din Viena 1897 cu medalie de aur, la expoziția internațională din Paris 1900 cu medalie de argint și în fine la expoziția regnicolară din Bosnia și Erțegovina ținută la Sarajevo iarăși cu medalie de aur. — Pentru calitatea prunilor garantez.

Sava T. Kojdić,
mare proprietar în Brečka, Bosna.

Cel mai mare depozit de încălțăminte din Lugos.

Ghete de box veritabil, schewreaux ori lac elegante și solid lucrate, pentru domni 9 cor., pentru dame 8 cor. Pot fi cu șirete, cu nasturi ori fără. Ghete de box pentru dame numai 7 cor. Ghete de box pentru copii dela 1—5 ani cor. 2.60, dela 5—10 ani cor. 3.60, dela 10—15 ani cor. 5.60. Celui-ce nu va fi mulțămît cu ghetele trimise, l-se vor retrimite banii. — Cremă și locuri de gumă la fiecare păreche gratis.

EBERSTEIN HENRIK,
pantofar în Logos.

„CRIȘANA”

instituit de credit și economii societate pe acții în Brad.

CONCURS.

Subscrierea direcțiune deschide prin aceasta concurs pentru ocuparea unui post de

PRACTICANT

la filiala sa din Hălmațiu (Nagyhalmagy, comitatul Aradului), sub următoarele condițiuni:

Recurentii să fie absolvenți de școală comercială superioară, să cunoască limba maghiară în scris și vorbit, eventual și cea germană. Cei cu praxă și cu serviciul militar îndeplinit vor fi preferați.

Salar anual 840 coroane plătit în rate lunare, afață de aceasta încă 15% după acest salar ca adaus de scumpete și tantiemă statutară (pe anul 1911 circa 170 coroane).

Postul va fi a se ocupa, dacă e posibil imediat, mai târziu însă la 1 Aprilie 1912.

Terminul concursului e până în 25 Februarie stil nou 1912.

Direcțiunea.

Imprumut ieftin,

fără cheltuieli anticipative, cu procente de 4% și amortizație, pe pământuri, dela 10—65 ani, rămânând procentele aceleași.

Ofer diferite mașini agricole

fabricatele cele mai bune, construcția cea mai perfectă, precum: mașini de treierat, cu abur, benzin și olei, mașini de semănat și și cosit cu abur, benzin și olei pe lângă prețurile cele mai convenabile cu plătere în rate.

Cumpăr, vând și parcelez

moșii, pământuri, fabrici și case. Vând mașini, motoare calitate bună, preț ieftin. Instalez luminare cu acetelin și vând obiectele necesare

La dorință trimit specialist.

Caut agenți la sate, pe lângă onorar.

Agentura generală comercială.

Pálmer Mátyás

Timișoara, Strada Jenő-Herceg Nr. 13.

: Atelier de croitorie :

Ioan Avram,

» Bistrița «

Strada Iemnelor Nr. 63.

In casa Dr. Onișor, peste drum de casa comitatului.

P. T.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că

mai-am deschis modestul meu

atelier de croitorie

în strada Iemnelor nr. 63, unde l-am mărit și aranjat după cele mai nouă recepțiuni, astfel că acum sunt în plăcuta poziție de-a putea ținea în depozit permanent o cantitate însemnată de ștofe și alți articli de bransă. — Materialul este cel mai bun, prețuri cât se poate de moderate, comanda urgente se efectuează în cel mai scurt timp.

Insoțirea de consum și valorizare în Năsăud

CONCURS

la postul de conducător al prăvăliei »Insoțirea de consum și valorizare în Năsăud«.

Petenții au să dovedească:

1. Purtare morală neexcepțională.
2. Capabilitate și praxă comercială, atât în contabilitate, cât și în conducerea negoțului.

3. Cunoștința în vorbire și scriere a limbii române și maghiare. — Vor fi preferați cei cari posed și limba germană.

Conducătorului i-se asigură deocamdată salar lunar de 160 cor. — l-se pune în prospect îmbunătățirea salarului, eventual și anumite procente din venitul brut ori curat; aceasta însă numai în proporție cu prosperarea prăvăliei și cu serviciul prestat.

Dela conducător se cere să depună cauție de 2000—3000 cor. în bani gata ori în hârtii de valoare.

Terminul de concurs se stabilește pe 25 Februarie 1912.

Reflectanții sunt recercați a se adresa la subscrisul.

Năsăud, (Naszód), la 6 Febr. 1912.

Teodor Simon,

profesor, notarul direcțiunii »Insoțirea de consum și valorizare în Năsăud«.

Teșetorie artistică

Schmidt János és Társa

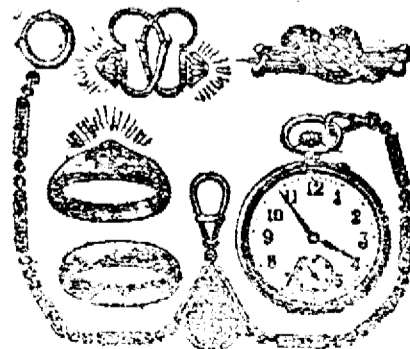
Pécs, Király-utca 21.

Dis. ins. la expoziția din Budapesta, Seghedin și Cincibiserici (Pécs).

Pregătim totfelul de pânză, damast, rufe pentru pat, ștergare, pânzături, servete, perini, albituri pentru domni și dame. — Trusou complet pentru domnișoare.

A. Slepák, giuvaergiu și ceasornicar

Marosvásár hely, Széchenyi-tér 43. sz.

Mare asortiment în ceasuri de buzunar de aur, argint și nickel, în ceasuri de părete. Giuvaerice fine, cu briliante, obiecte de lux în argint și articole optice. In atelierul meu se reparază ca nouă, lucrurile vechi, anume giuvaerice și ceasuri, pe lângă garanță

Prețuri solide! — Serviciu prompt!

Pentru femei și bărbați

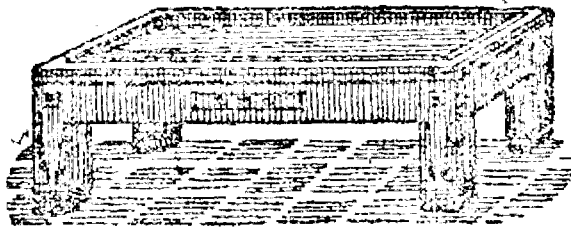
CAPSULELE SĂNID

s'au adeverid ca cel mai sigur remediu fără nici o injecție, contra pleuragiilor subite și cronice. O cutie cu instrucția aplicării (conținând 100 capsule) 6 cor. Unicul remediu sigur contra slăbirei și impotenției funcționale sunt renumitele capsulele întăritoare ale Drului Timkó, sticla costă 10 cor. și se trimite contra ramburs dela

Farmacia „Magyar Király”
Budapesta, V., Marokkói-utca 2,
Piața Erzsébet.

Correspondența să se facă în limba română.

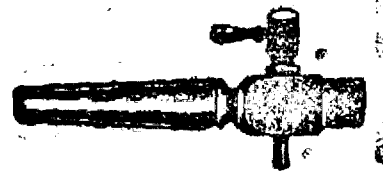
Premiat la expoziție cu medaille de aur.
H. PALLÁN succesor
Styászni József
prima fabrică ardelenă de biliarde și țimplărie în
Kolozsvár, Dávid Ferenc-u. 3.

Primește aranjarea completă a cafenelelor.
La cerere trimite instalatorul de biliarde și în provincie. — Ține mare asortiment de biliarde noi și vechi, bile, cheuri, etc. — Firma fondată la 1875. — La dorință face și trg de schimb.

Johann Seibel

strungărie artistică aranjată pe puter
de mașini în
Brașov, Strada Lungă No 45.

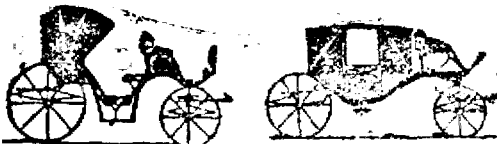

Pregătește și ține în depozit dopuri și pipe pentru buți, de cea mai bună calitate, apoi dacuri, bile și popice pentru biliard și popicarie precum și totfelul de picioare pentru masă, pelângă prețurile cele mai moderate. Celor ce cumpără a doua oară li-se dă rabat.
— Lucrări de ornament. —

Decorat cu medaille de aur la expoziția agricolă din Lugoj.

Dicsics B. Ignác,
succesorul lui Bálint Dicsics.
Atelier de trăsuri, șele și lustruire.
LUGOJ, strada Niță Popa
lângă biserica gr.-orientală română.

Pregătește totfelul de trăsuri și căruțe, precum și lucrări de dogărie și făurărie. Reparează trăsuri vechi cu prețuri ieftine.

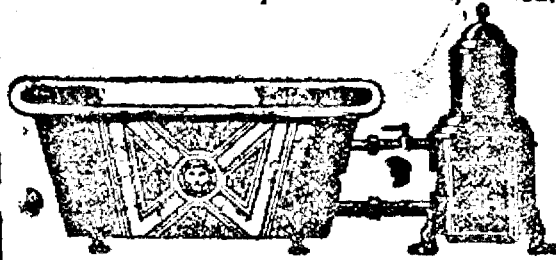
Carl Piffel, prima fabrică de obiecte de metal

Premiat de mai multe ori.

Telefon 184.

Temesvár-Erzsébetváros. Gyár: Hunyadi-u. 14. Üzlet: Hunyadi-ut 66 Missits-utca sarkán Krausz-féle házban.

Recomandă obiectele sale foarte frumoase și solide de tinichigierie și anume: vane de scaldat, de șezut și pentru copii, scaune pentru scaldat, încălzitoare și vane de scaldat după cel mai bun sistem (sistem propriu) Lăzi pentru lemne și pentru cărbuni și alte obiecte de metal: precum ciubere, uclioare și câni. — Apoi litere de tinichea și de cositor, inscripții de metal, tablă cu numărul casei și cu numele străzii, mărci și firme de ținc. Conducător pentru apă, aranjări pentru baie și closete engleze cu neîntrecutul aparat „Temes”.

Acoperiri de case și turnuri, globuri și cruci.
Catalog de prețuri la dorință gratuit.
Ucenici se primesc cu condițiuni foarte bune.

Fagler László

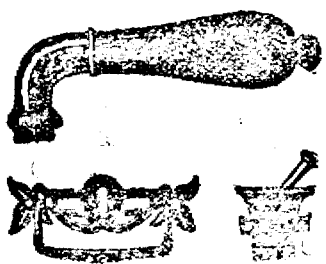
strungar artistic și turnător de metal și mineratură.

Szeged, Szent Mihály-u. 4.

Pregătește articole de aramă, precum paturi, sfeșnice, sonerii, pipe pentru vin și bere, pompe primește apoi pregătirea ori cărei

părți de mașini industriale, turnărie după model ceta simplu până la lucrările cele mai complicate.

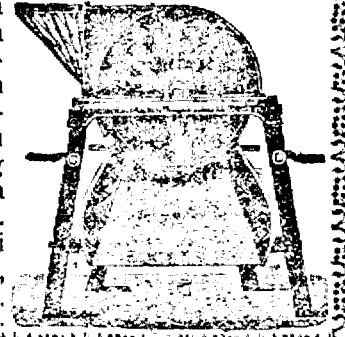
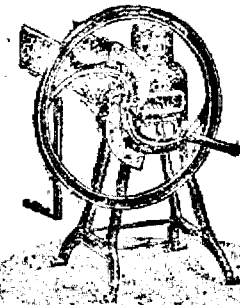
Cumpărătorilor vechi — rabat.

Hegyi János,

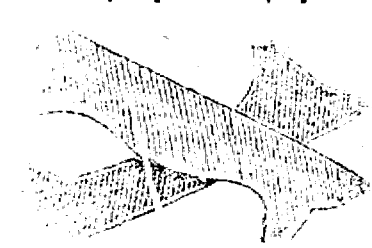
măestru lăcătuș de lucruri pentru zidiri și de artă.
Atelier de mașini și depozit de mașini agricole.
(Casa proprie) Aiud — Nagyenyed, Strada Tövisi-ut.

Primește ori-ce lucrare de lăcătușerie artistică și pentru zidiri, precum și lucrarea și repararea be mașini agricole și industriale. La acele mașini cari nu se pot executa în atelierul meu, am luat reprezentanța și depozitul, mai multor fabrici, despre a căror fabricații m'am convins în decursul anilor, că sunt neexcepționabile. Rog să se adreseze în ori-ce afacere referitoare la bransa aceasta, — la mine, servind ori și cui eu lămuriri. Țin în depozit și mașini de cusut, cele mai bune fabricații, precum și cumpene, cântare, decimale. — Prețuri ieftine. — Catalog gratuit. Se dau cu garanție și condițiuni de plată și în rate.

J. Gottstein, fiul, prăvălie de piele și accesorii pentru industria de jocărie, curelărie și ciobotărie
Nagyszeben, Kleiner Ring 5.

Mare depozit de diferite piei lucrate în țară și străinătate. — Specialități de piele. Piele lucioasă și șurțuri de piele. Talpi Vaché și opinci. Fețe pentru cisme și ghețe. Ață pentru mașină și cusut. Sfoară de cusut albă și colorată. Tort diferit. — Păslă, barchet, pânză, talpi de păslă și asbeth, garnitură de gumă și ciorapi de gumă. Șireturi și postav de curățit ghețele. Cuie de lemn americane. Calapoade pentru ghețe și cisme. Cremă și lac și diferite articole.

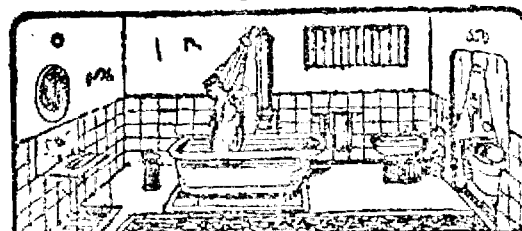
EDUARD LEXEN,

tinichigiu și anteprișă de instalațiuni

Atelier: Strada Lungă Nr. 63.
Brașov, Prăvălie: Strada Gabel Nr. 2.

Telefon Nr. 334.

Se recomandă pentru pregătirea muncii de tinichigiu și galanterie la edificiile, precum coperișe, și învelișuri de turn, ornamente de metal, vase pentru bucătărie, dulapuri pentru gheață, vase pentru spălat și altele. Specialist în apaducte la case, canalizări, conducerea de gaz de iluminat, și instalarea camerelor de baie.

Lampe de carbid de totfelul dela 3 coroane în sus. — Engrosiștilor li-se dau rabat. Depozit bogat în vâni de scaldat, cămine, closete etc. Serviciu conștiințios. Prețuri moderate. Reparație promptă.

In grădina de iarnă a
„Hotelului Central“

condusă în spirit modern; — Onoratului Public i-se servesc mâncări și beuturi, de cele mai bune, cari mulțămesc ori-ce pretenții. — După teatru se capătă cină caldă.

Pentru cununii și bancheturi stau la dispoziție săli separate.

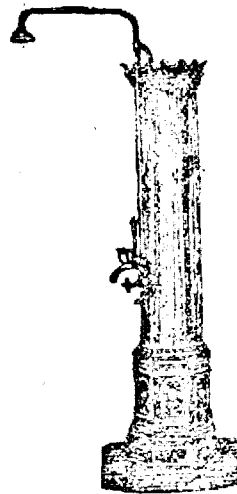
Zilnic taraf de țigani, de primul rang. In cafenea se poate lua asemenea după reprezentațiile teatrale — cină.

Cu distincă stimă: **Augustin Csermák,**
 hotelier.

Engelthaller Béla,
 Segedin—Szeged, Lechner-tér 10. sz.

In atelierul său se află totdeauna cămine pentru camera de baie, conform încălzirii cu lemne, ori cu gaz, precum și accesorii în orice cantitate și cu preț convenabil.

Catalog ilustrat la cerere trimit gratis și franco.

Nici o damă să nu întârzie ași face

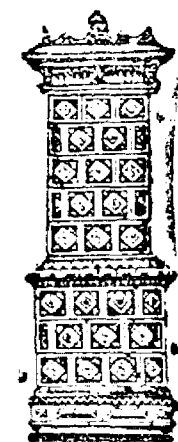
costumele precum și altă îmbrăcăminte pe stilul englez și francez; pe cari le poate comanda la mine; garantez pentru chic, lucru după jurnalelele cele mai nouă. Serviciu prompt! Pentru damele cari nu sunt din loc, primesc și două probe la zi. — Se poate comanda și prin poștă la cari dau însușirile cele mai nrgente. Haine și costume de doliu să fac în 24 de ore. Rugând pentru binevoitorul sprijin semnez cu stimă

George Rummel

croitor englezesc și franțuzesc pentru dame.
 Nagyszeben, Str. Honterus Nr. 5.

Johann Spiler fabricant de
 cuptoare de lut.

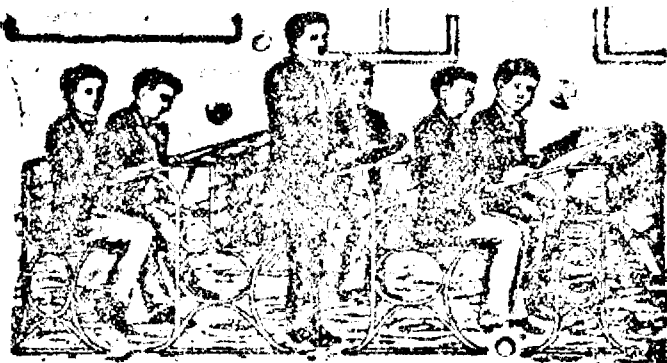
Sibiu—Nagyszeben, Neustiftgasse 2.

Atrage atențiunea on public, că primește pregătirea a ori-ce fel de

cuptoare

descărcare și zidirea vetrelor de fier cu prețuri convenabile și pe lângă serviciu prompt și conștiințios.

Comandele se execută imediat.

Cele mai moderne
mobile de fier și aramă
 și cele mai practice
bănci higie-
nice de școală
 și mobilarea lo-

cuințelor, hotele-

Bernhardt Rezső utóda

Brassó, str. Neagră nr. 33.

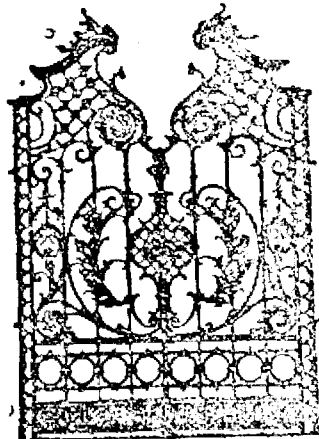
— Tot acolo e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașinării. —

FRITZ W. LOEW,

lăcătuș artistic și pentru clădiri.

Sibiu, Potschengasse Nr. 11.

Se recomandă la ori-ce lucrări de lăcătușerie artistică și pentru clădiri precum: strângerea în fier a clădirilor, pregătire de balcoane, foișoare, îngrădituri la morminte, porți, casse de păstrare contra incendiului, basreliefuri precum și picse pentru biserici. Lucrează și după desen cu prețuri ieftine.

STEFAN SLADECK UN.
FABRICA DE MOBILE
 VIRSET

• Cea mai renumită •
mare fabrică
 • de mobile •
 din sudul Ungariei
 (Versecz).

Pregătește mobi-
 lele cele mai mo-
 derne și luxoase
 cu prețuri foarte
 — moderate. —

Mare depozit de plane
 excelente, covoare, per-
 dele, țesături foarte fine
 — și mașini de cusut. —

Premiat la a. 1902 din partea expoziției industriale din Becicherecul-mare.

BERBERSZKI MIKLÓS

păpușar,
— Nagybecskerek. —

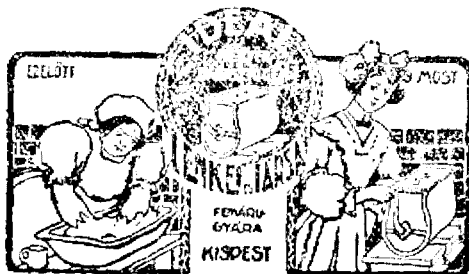

Liferează în țară și străinătate păpuși de piele, pâslă, mătase și catifea, pentru bărbați, dame și copii cu prețurile cele mai ieftine. Serviciu prompt. — Catalog trimis gratuit. — Revizătorilor li-se dă rabat.

Articole de casă de sticlă și porcelan, utensiliile culinare, articole de argint, nickel și aramă, lampe, rame și picioare la aparate fotografice, cuțite, furculițe și linguri de alpaca și argint, articole de oțel »Sollingen«. — Mobile de fier, cămine perpetice, sobe, articole de toaletă și turiști, cu prețurile cele mai ieftine — se pot cumpăra la firma:

JOSEF JIKELI

SIBIIU—HERMANNSTADT, Strada Cisnădiei 47.

Mândria oricărei gospodine este pâinea bună și frumoasă!

în locul dospirii îndelungată și a frământării oboșitoare, este de recomandat mașina „IDEAL” pentru dospirea și frământarea pâinei, premiată în mai multe rânduri.

La expoziția de lucruri casnice din Timișoara 1908 distinsă cu Medalie de aur și diplomă.

Se poate comanda dela **LEITNER SÁNDOR,**

CLUJ—KOLOZSVÁR, Deák Ferenc-utca 3 sz.

GRAMAFOANE dela 28 cor. în sus. PLĂCI cu cântări românești.

Schwalb Adolf fia Vilmos

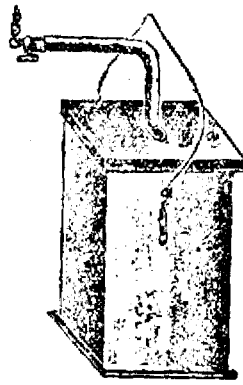
tinichigiu și arămier.

Budapest, VII. Verseny-u. 8.

(Colțul străzii Murányi)

Pregătește totfelul de lucrări de tinichigiu, articole pentru bucătărie și gospodărie, unelte pentru stupărie, vase pentru miere. Fabricate de specialitate: măsuri de litru din tinichea albă ori nickel, canoane pentru olei, lack ori petrolu. facile, lămpi de carbid și alte articole tehnice.

Cassete pentru bani.
Catalog trimis gratuit și franco.

Ligeti Sándor,

colorator de geamuri, atelier industrial pentru mozaicuri de sticlă și rame de aramă.

Budapest,

IV. Papnevelde-utca 8. sz.

Lucrează artistic geamuri de biserică colorate, mozaicuri de sticlă și rame de aramă dela cele mai simple până la cele mai complicate, cu prețuri moderate. — Geamurile aproape tuturor bisericilor gr. cat. sunt lucrate în atelierul meu, între cari și ferestrele bisericii noi zidite din Szász-Ujfalu (lângă Aiud) toate sunt lucrate în atelierul meu propriu.

Sam. Wagner,

Prima turnătorie de fier Sibiiiană.
Mare fabrică de mașini agricole.
Atelier de mori și prăvălie de fier.

◆ NAGYSZEBEN. ◆

Cea mai neîntrecută fabrică de mașini agricole, executate cu cea mai mare precauțiune. — Mașini de lână diferite mărimi. Darace de lână. Lup pentru scărmanat lână. Piuă pentru abale (postavuri)

Foarte mare export în România și Orient.
Instalează: mori de orice mărime. Cilindre la mori pentru asortat făina. — Conducte de apă etc. — Efectuază: Cele mai bune țevi turnate pentru conducte de apă. Mare turnătorie de fier și alamă. Foarte mare depozit în țevi de fier de orice dimensiune. — Cel mai mare asortiment în mașini de treerat de orice mărime. — Foarte mare asortiment de MOTOARE dela 2 HP în sus, — pe lângă cea mai mare garanție. — Prețuri foarte reduse și condițiunile cele mai avantajoase. — Explicări și cataloage la cerere gratis.

